

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การรักษาความสะอาดในหมู่บ้านชาวประมง
PUBLIC SERVICE ADVERTISING DESIGN FOR PROTECTION
BEACH OF FISHERMAN VILLAGE

นางสาวสุภาพร เมฆลอย
MISS.SUPAPORN MEKLOY

๒๗.
๗๘๖๘๗
๒๕๔๙

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....**78173**
วัน,เดือน,ปี...**๒๗...๗...๒๕๕๑**

b. 11๘๘ ๗๖๘๐
i.....

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขานิสิตศิลป์ ภาคนิเทศศิลป์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา ๒๕๔๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การรักษาความสะอาดในหมู่บ้านชาวประมง
PUBLIC SERVICE ADVERTISING DESIGN FOR PROTECTION
BEACH OF FISHERMAN VILLAGE

นางสาวสุภาพร เมฆลอย
Miss SUPAPORN MEKLOY

ภาควิชานิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศศิลป์

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์..... ทรงศิริ พันธุเสวี ..... วันที่ 30 เมษายน 2550
(อาจารย์ทรงศิริ พันธุเสวี)

หัวหน้าภาควิชา..... ..... วันที่ 5 พ.ค. 50
(อาจารย์วิศักดิ์ รักใหม่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปะนิพนธ์   การออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การรักษาความสะอาดในหมู่บ้านชาวประมง
Public service advertising design for protection beach of fisherman village
ชื่อ   นางสาวสุภาพร เมฆลอย
สาขาวิชา   นิเทศศิลป์
ภาควิชา   นิเทศศิลป์
ปีการศึกษา   2549
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ทรงศิริ พันธุเสวี

บทคัดย่อ

การออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การรักษาความสะอาดในหมู่บ้านชาวประมง (ตำบลเกาะเพชร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช) นี้ได้ทำการวิจัย เพื่อทำการศึกษหาแนวทางในการออกแบบสื่อรณรงค์ ให้ได้ผลงานนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง จัดทำขึ้นในเบื้องต้นของการออกแบบ โดยทำการสื่อสารออกมาทางภาพประกอบต่างๆ ทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น แนวคิดในการออกแบบเป็นการเตือนสติให้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อต้องการลดจำนวนขยะมูลฝอย ด้วยความร่วมมือของประชาชนทุกคน

กิตติกรรมประกาศ

การทำศิลปนิพนธ์ในโครงการนี้ สามารถเสร็จลุล่วงไปได้ จากการศึกษา ค้นคว้าในการ ออกแบบ และการแก้ไขปรับปรุงแบบเป็นเวลาพอสมควร ด้วยความช่วยเหลือดูแล เอาใจใส่ ให้การ สนับสนุนจากครอบครัวที่คอยให้กำลังใจ กำลังกาย กำลังทรัพย์ตลอดมา

ขอขอบคุณ อ.แดง อ.นิค อ.เจี๊ยบ อ.โก้ อ.แคว้ว อ.ขวัญนคร ที่ให้ความรู้ ให้ประสบการณ์ต่างๆ คอยให้คำแนะนำ และเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสนุกสนาน ตลอดระยะเวลา 4 ปี ทุกคนล้วนเป็นส่วนที่ทำให้โครงการนี้สำเร็จไปได้

สุภาพร เมฆลอย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพประกอบ.....	ง

บทที่ 1

1. บทนำ

1.1 ชื่อโครงการ	1
1.2 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.4 ขอบเขตของโครงการ	2
1.5 แนวทางในการบรรลุเป้าหมาย	3
1.6 ขั้นตอนการทำงาน	3
1.7 แหล่งข้อมูล	3
1.8 กลุ่มเป้าหมาย	3
1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	4

2. ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายและความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์	5
2.2 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์	6
2.3 การประชาสัมพันธ์	8
2.4 สิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์	10
2.5 ความสำคัญของภาพในงานโฆษณา	12

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.6 หลักทั่วไปของการออกแบบสื่อที่ตี	20
2.7 ข้อดีข้อเสียของสื่อบางอย่าง	24
2.8 การรณรงค์	26
2.9 ตัวอักษร	27
3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	
3.1 การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการขยะมูลฝอย	29
3.2 การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย	35
3.3 แนวคิดการลดปริมาณขยะมูลฝอย.....	35
3.4 การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ตำบลเกาะเพชร จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	38
3.5 สภาพข้อมูลพื้นฐาน	50
3.6 วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย.....	56
3.7 วิเคราะห์สื่อที่เหมาะสม.....	57
4 ขั้นตอนการออกแบบ.....	58
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
บทสรุปและข้อเสนอแนะจาก โครงการ.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ประวัติผู้เขียน.....	70

สารบัญภาพประกอบ

รูปที่	หน้า
1.ภาพที่ 3.1 ภาพตัวอย่างขยะมูลฝอย.....	33
2.ภาพที่ 3.2 ขยะมูลฝอยในแหล่งน้ำ.....	34
3.ภาพที่ 3.3 คราสัญลักษณ์ประจำอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	50
4.ภาพที่ 3.4 ที่ทำการตำบลเกาะเพชร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	51
5.ภาพที่ 3.5 แสดงพื้นที่ที่ติดต่อดำบลเกาะเพชร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	52
6.ภาพที่ 3.6 ร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยของเทศบาล จ.นครศรีธรรมราช	56
7.ภาพที่ 4.1 ตัวอย่าง โลโก้.....	59
8.ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างแบบร่างป้ายบิวบอร์ด (หน้าบ้านคุณ).....	60
9.ภาพที่ 4.3 ตัวอย่างป้ายบิวบอร์ด(หน้าบ้านคุณ).....	60
10.ภาพที่ 4.4 ตัวอย่างป้ายบิวบอร์ดไปใช้จริง(หน้าบ้านคุณ).....	60
11.ภาพที่ 4.5 ตัวอย่างแบบร่างป้ายบิวบอร์ด (เราสัญญา).....	61
12.ภาพที่ 4.6 ตัวอย่างป้ายบิวบอร์ด (เราสัญญา).....	61
13.ภาพที่ 4.7 ตัวอย่างป้ายบิวบอร์ดไปใช้จริง (เราสัญญา).....	62
14.ภาพที่ 4.8 ตัวอย่างซีดี และปกซีดี.....	63
15.ภาพที่ 4.9 ตัวอย่างแผ่น โบรชัวร์.....	63
16.ภาพที่ 4.10 ตัวอย่าง ไปสการ์ด 4 แบบ.....	64
17.ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างของที่ระลึกโครงการ.....	65
18.ภาพที่ 4.12 ตัวอย่าง ไปสเตอร์.....	66
18.ภาพที่ 4.13 ตัวอย่าง ไปสเตอร์ใช้ในสถานที่จริง.....	67

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ชื่อโครงการ

1.1.1 ชื่อโครงการหลัก – ภาษาไทย

การออกแบบสื่อเพื่อรณรงค์การรักษาความสะอาดในหมู่บ้านชาวประมง

1.1.2 ชื่อโครงการหลัก – ภาษาอังกฤษ

Public service advertising design for protection beach of fisherman village

1.2 ความเป็นมาของโครงการ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545-2549) และแผนการจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับการลดปริมาณขยะมูลฝอยและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรวมในการจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้น โดยได้กำหนดเป้าหมายให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 ภายในปี พ.ศ. 2549 ที่ผ่านมามีในปี พ.ศ. 2546 มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้เพียงร้อยละ 19 (ประมาณ 2.8 ล้านตัน) ซึ่งนับเป็นอัตราที่ต่ำ เมื่อเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ใหม่ทั้งหมดที่มีประมาณ 12.5 ล้านตัน

มูลฝอย คือ สิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภค ซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้ หรือไม่ต้องการใช้แล้ว บางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (Solid waste) มีผลเสียต่อสุขภาพทางกายและทางจิตใจ เนื่องจากความสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ทำให้เกิดมลพิษและทัศนียภาพที่เสื่อมโทรม

ในการจัดทำโครงการนี้ได้สังเกตเห็นถึงปัญหา เพื่อเป็นการเตือนสติประชาชน และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ต.เกาะเพชร อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นอีกด้านหนึ่งของพื้นที่ที่ยังขาดหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ และดูแลอย่างจริงจังในเรื่องอำนาจความสะดวก ในการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกวิธี และเกือบทุกหลังคาเรือนที่อยู่อาศัยในพื้นที่นี้ ได้นำขยะมูลฝอยไปทิ้งที่ริมชายหาด ทำให้บริเวณชายหาด มีขยะอยู่เป็นจำนวนมาก สภาพแวดล้อมค่อนข้างเสื่อมโทรม ซึ่งการทิ้งขยะวิธีนี้เป็นวิธีการที่ใช้กันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ คือการนำขยะมูลฝอย แต่ละหลังคาเรือน วางทิ้งที่ริมชายหาด แล้วปล่อยให้คลื่นซัดเข้าไปในทะเล ตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน และยังคงมีต่อไปเรื่อยๆ ถ้ายังขาดความร่วมมือ และริบแก้ไข และชาวบ้านยังขาดจิตสำนึก และยังไม่คำนึงถึงคุณค่าในการรักษาความสะอาดของบริเวณที่คนอาศัยอยู่ จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้าพเจ้าจึงอยากเป็นส่วนหนึ่งที่เห็นสภาพแวดล้อมดีขึ้น โดยการออกแบบสื่อรณรงค์ ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อเตือนสติของคนที่อยู่อาศัยในบริเวณพื้นที่ ต.เกาะเพชร อ.หัวไทร ในเรื่องความสะอาด พื้นที่นี้อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของเมืองไทย ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกที่ดีของชาวบ้านในการรักษาความสะอาด และกำจัดขยะมูลฝอยได้ถูกวิธี
2. เพื่อศึกษาในการออกแบบกราฟิก และการสื่อสารเพื่อการรณรงค์

1.4 ขอบเขตของโครงการ

1.4.1 ไปสเตอร์	5	ชิ้น
1.4.2 ไปสการ์ด	4	ชิ้น
1.4.3 ป้ายโฆษณากลางแจ้ง	2	ชิ้น
1.4.4 หน้าปก Cd และ Cd อย่างละ	1	ชิ้น
1.4.5 เสื้อ , แก้วน้ำ , ปากกา , พวงกุญแจ อย่างละ	1	ชิ้น
1.4.6 แผ่นพับ (Folder)	1	ชิ้น

1.5. แนวทางในการบรรลุเป้าหมาย

- 1.5.1 รวบรวมข้อมูลด้านต่างๆจากแหล่งข้อมูล
- 1.5.2 วิเคราะห์ข้อมูล
- 1.5.3 วางแนวทางในการออกแบบ
- 1.5.4 ทำแบบร่าง
- 1.5.5 ปรับปรุงแบบร่าง เพื่อสมบูรณ์ที่สุด ตรวจสอบความถูกต้อง

1.6 ขั้นตอนการทำงาน

- 1.6.1 เตรียมการออกแบบ เสนอหัวข้อ อธิบายแนวทางในโครงการ
- 1.6.2 ทำการค้นคว้า ศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ
- 1.6.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เสนอแบบร่างแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการออกแบบ
- 1.6.4 พัฒนาผลงาน เสนอผลงานจริง และเอกสาร

1.7 แหล่งข้อมูล

- 1.7.1 จากการศึกษาจากสถานที่จริง
- 1.7.2 เว็บไซต์ของหน่วยงาน และที่เกี่ยวข้อง
- 1.7.3 บทความจากหน่วยงาน

1.8 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ,เยาวชนที่กำลังศึกษา ,ชาวบ้าน ,
นักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.9.1 ลดปริมาณของจำนวนของขยะมูลฝอยในแต่ละวัน

1.9.2 ประชาชนช่วยกันกำจัดขยะมูลฝอยในวิธีที่ถูกต้อง

1.9.3 สามารถนำความรู้ในการออกแบบ มาใช้ประยุกต์ในการทำงานได้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายและความสำคัญของสื่อสิ่งพิมพ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายคำที่เกี่ยวกับ “สื่อสิ่งพิมพ์” ไว้ดังนี้ คำว่า “สิ่งพิมพ์ หมายถึง สมุด แผ่นกระดาษ หรือวัตถุใด ๆ ที่พิมพ์ขึ้น รวมตลอดทั้งบทเพลง แผนที่ แผนที่ แผนผัง ภาพวาด ภาพระบายสี ใบประกาศ แผ่นเสียง หรือสิ่งอื่นใดอันมีลักษณะเช่นเดียวกัน”

“สื่อ หมายถึง ก. ทำการติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกัน น. ผู้หรือสิ่งที่ทำการติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน”

“พิมพ์ หมายถึง ก. ถ่ายแบบ, ใช้เครื่องจักรกดตัวหนังสือหรือภาพ เป็นคั้นให้ติดบนวัตถุ เช่น แผ่นกระดาษ ฝา ทำให้เป็นตัวหนังสือหรือรูปอย่างใด ๆ โดยการกดหรือการใช้พิมพ์หิน เครื่องกล วิกิเคมี หรือวิธีอื่นใดอันอาจให้เกิดเป็นสิ่งพิมพ์ขึ้นหลายสำเนา น. รูป , รูปร่าง, ร่างกาย, แบบ ”

ดังนั้น “สื่อสิ่งพิมพ์” จึงมีความหมายว่า สื่อที่พิมพ์ขึ้น ไม่ว่าจะเป็แผ่นกระดาษหรือวัตถุใด ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ อันเกิดเป็นชิ้นงานที่มีลักษณะเหมือน คั้นฉบับขึ้นหลายสำเนาในปริมาณมาก เพื่อเป็นสิ่งที่ทำการติดต่อ หรือชักนำให้บุคคลอื่นได้เห็นหรือทราบ ข้อความต่าง ๆ”

2.1.1 ประวัติการพิมพ์

“หลักฐานทางประวัติศาสตร์ศิลปะได้ปรากฏบนผนังถ้ำอัลตามิรา (Alta Mira) ในสเปน และ ถ้ำลาสควักซ์ (Lascaux) ในฝรั่งเศส มีผลงานแกะสลักหิน แกะสลักผนัง ถ้ำเป็นรูปสัตว์ลายเส้น จึงเป็นหลักฐานในการแกะพิมพ์ เป็นครั้งแรกของมนุษย์ หลังจากนั้นได้มีบุคคลคิดวิธีการทำกระดาษขึ้น จนมาเป็นการพิมพ์ในปัจจุบัน นั่นคือ ไช่ลั่น ซึ่งมีเชื้อสายจีน ชาวจีน ได้ผลิตทำหมึกแท่งขึ้น ซึ่งเรียกว่า “บัก”

2.1.2 ประวัติการพิมพ์ในประเทศไทย

ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช กรุงศรีอยุธยา ได้เริ่มแต่งและพิมพ์หนังสือคำสอนทางศาสนาคริสต์ขึ้น และหลังจากนั้นหมอบรัดเลย์เข้ามาเมืองไทย และได้เริ่มดำเนินงานพิมพ์จนสนใจเป็นธุรกิจด้านการพิมพ์ ในเมืองไทย พ.ศ. 2382 ได้พิมพ์เอกสารทางราชการเป็นชิ้นแรก คือหมายประกาศห้ามสูบบุหรี่ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้า เจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้จ้างพิมพ์จำนวน 9,000 ฉบับ ต่อมาเมื่อวันที่ 4 ก.ค. พ.ศ.2387 ได้ออกหนังสือฉบับแรกขึ้น คือ บางกอกเรคคอร์ดเดอร์ (Bangkok Recorder) เป็นจดหมายเหตุดังกล่าว ออกเดือนละ 2 ฉบับ และใน 15 มิ.ย. พ.ศ.2404 ได้พิมพ์หนังสือเล่มออกจำหน่ายโดยซื้อลิขสิทธิ์จาก หนังสือ นิราศลอนดอนของหม่อมราโชทัย และได้เริ่มต้นการซื้อขายลิขสิทธิ์ จำหน่ายในเมืองไทยหมอบรัดเลย์ได้ถึงแก่กรรมในเมืองไทยกิจการ การพิมพ์ของไทยจึงเริ่มต้นเป็นของไทย หลังจากนั้นใน พ.ศ.2500 ประเทศไทยจึงนำ เครื่องพิมพ์แบบโรตารี ออฟเซท (Rotary off Set) มาใช้เป็นครั้งแรก โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชนำเครื่องหล่อเรียงพิมพ์ Monotype มาใช้กับตัวพิมพ์ภาษาไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดโรงพิมพ์ธนบัตรในเมืองไทยขึ้นใช้เอง

2.2 ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์

2.2.1 หนังสือ

- หนังสือสารคดี ตำรา แบบเรียน

หนังสือสารคดี ตำรา แบบเรียน เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่แสดงเนื้อหาวิชาการในศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อสื่อให้ ผู้อ่าน เข้าใจความหมาย ด้วยความรู้ ที่เป็นจริง จึงเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เน้นความรู้อย่างถูกต้อง

- หนังสือบันเทิงคดี

หนังสือบันเทิงคดี เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้น โดยใช้เรื่องราวสมมติ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน มักมีขนาดเล็ก เรียกว่า หนังสือฉบับกระเป๋า หรือ Pocket Book ได้

2.2.2 เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร

- หนังสือพิมพ์ (Newspapers)

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นโดยนำเสนอเรื่องราว ข่าวสารภาพและ ความคิดเห็น ในลักษณะของแผ่นพิมพ์ แผ่นใหญ่ ที่ใช้วิธีการพับรวมกัน ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดนี้ ได้พิมพ์ออก เผยแพร่ทั้งลักษณะ หนังสือพิมพ์รายวัน, รายสัปดาห์ และรายเดือน

- วารสาร, นิตยสาร

วารสาร, นิตยสาร เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้น โดยนำเสนอสาระ ข่าว ความบันเทิง ที่มีรูปแบบการนำเสนอ ที่โดดเด่น สะดุดตา และสร้างความสนใจให้กับผู้อ่าน ทั้งนี้การผลิตนั้น มีการ กำหนดระยะเวลาการออกเผยแพร่ที่แน่นอน ทั้งลักษณะวารสาร, นิตยสารรายปักษ์ (15 วัน) และ รายเดือน

- จุลสาร

จุลสาร เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นแบบไม่มุ่งหวังผลกำไร เป็นแบบให้เปล่าโดยให้ผู้อ่านได้ศึกษาหาความรู้ มีกำหนดการออกเผยแพร่เป็นครั้ง ๆ หรือลำดับต่าง ๆ ในวาระพิเศษ

2.2.3 สิ่งพิมพ์โฆษณา

- โบรชัวร์ (Brochure)

โบรชัวร์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีลักษณะเป็นสมุดเล่มเล็ก ๆ เย็บติดกันเป็นเล่มจำนวน 8 หน้าเป็นอย่างน้อย มีปกหน้าและปกหลัง ซึ่งในการแสดงเนื้อหาจะเกี่ยวกับ โฆษณาสินค้า

- ใบปลิว (Leaflet, Handbill)

ใบปลิว เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ใบเดียว ที่เน้นการประกาศหรือ โฆษณา มักมีขนาด A4 เพื่อง่ายในการแจกจ่าย ลักษณะการแสดงเนื้อหาเป็นข้อความที่ผู้อ่าน อ่านแล้วเข้าใจง่าย

- แผ่นพับ (Folder)

แผ่นพับเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิต โดยเน้นการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอ นั้นเป็นเนื้อหาที่สรุปใจความสำคัญ ลักษณะมีการพับเป็นรูปเล่มต่าง ๆ

- โปสเตอร์ (Poster)

โปสเตอร์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์โฆษณา โดยใช้ปิดตามสถานที่ต่าง ๆ มีขนาดใหญ่เป็นพิเศษ ซึ่งเน้นการนำเสนออย่างโดดเด่น ดึงดูดความสนใจ

2.2.4 สิ่งพิมพ์เพื่อการบรรจุภัณฑ์

เป็นสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการห่อหุ้มผลิตภัณฑ์การค้าต่าง ๆ แยกเป็นสิ่งพิมพ์หลัก ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่ใช้ปิดรอบขวด หรือ ครอบป้องกันผลิตภัณฑ์การค้า สิ่งพิมพ์รอง ได้แก่ สิ่งพิมพ์ที่เป็นกล่องบรรจุ หรือฉลาก

2.2.5 สิ่งพิมพ์มีค่า

เป็นสิ่งพิมพ์ที่เน้นการนำไปใช้เป็นหลักฐานสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นกำหนดตามกฎหมาย เช่น หมายศาล, บัตรเครดิต, เช็คนาการ, ตั๋วแลกเงิน, หนังสือเดินทาง, โฉนด เป็นต้น

2.2.6 สิ่งพิมพ์ลักษณะพิเศษ

เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีการผลิตขึ้นตามลักษณะพิเศษแล้วแต่การใช้งาน ได้แก่ นามบัตร, บัตรอวยพร, ปฏิทิน, บัตรเชิญ, ใบส่งของ, ใบเสร็จรับเงิน, สิ่งพิมพ์บนแก้ว, สิ่งพิมพ์บนผ้า เป็นต้น

2.2.7 สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

เป็นสิ่งพิมพ์ที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้งานในคอมพิวเตอร์ หรือระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ Document Formats, E-book for Palm/PDA เป็นต้น

2.3 การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ คือ การมีความรับผิดชอบและการสนองต่อนโยบายและการแจ้งข่าวสารเพื่อผลประโยชน์สูงสุดแก่สถาบัน และกลุ่มชนที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้เกิดความร่วมมือของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ

2.3.1 ประวัติการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์นับเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญในศตวรรษที่ 20 แท้จริงแล้วได้กำเนิดควบคู่มากับประวัติศาสตร์ของมนุษยศาสตร์ ตั้งแต่สมัยบาบิโลเนีย กรีก และโรม ผู้ปกครองบ้านเมืองและผู้นำทางศาสนาต่าง ได้ชักจูงใจประชาชนด้วยเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันนี้ก็ยังคงใช้กันอยู่ เช่น การสื่อสารระหว่างบุคคล

การกล่าวสุนทรพจน์ การใช้งานศิลปะ การใช้วรรณคดี การจัดแสดงบนเวที การเผยแพร่และวิธีการอื่น ๆ แม้ว่าในอดีตจะไม่ได้เรียกว่า การประชาสัมพันธ์ แต่วัตถุประสงค์และผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้น ก็คือ กิจกรรมของการประชาสัมพันธ์ เช่นปัจจุบันนี้

ดังนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาในอดีตจะช่วยทำให้เข้าใจถึงบทบาท และหน้าที่การประชาสัมพันธ์ชัดเจนขึ้น

2.3.2 ความหมายของการประชาสัมพันธ์

1. เป็นการสร้างความเข้าใจ โดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีความรู้ทั้งที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง และความเกี่ยวกับการประเมินค่า

2. รักษาภาพพจน์ขององค์กร ให้ดีตลอดเวลา โดยการทำความคิด นอกเหนือจาก การเผยแพร่ข่าวสาร

3. แก้ไขความเข้าใจผิดนั้นให้ถูกต้อง

4. ขอความสนับสนุนร่วมมือ จากประชาชนที่เกี่ยวข้องทั้งที่อยู่ภายใน และภายนอก องค์กร

5. การประชาสัมพันธ์จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

6. การประชาสัมพันธ์เป็นการกระทำที่ต้องอาศัยระยะเวลา (ไม่อาจวัดผลได้ในระยะเวลาสั้น)

7. ใช้หลักการสื่อสารแบบสองทางในการดำเนินงาน

8. ต้องมีการวางแผนกันล่วงหน้า เพื่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

9. เป็นงานระดับนโยบายบริหาร

10. เป็นการปรับนโยบายขององค์กร ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยยึดหลักผลประโยชน์ทั้งสองฝ่ายร่วมกัน

11. ยึดหลักความจริงใจในการดำเนินงาน

12. ให้ประชาชนเป็นบรรทัดฐาน จึงต้องตรวจสอบความคิดเห็นของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ แล้วปรับนโยบายประชาสัมพันธ์ขององค์กรให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่เกี่ยวข้อง

2.3.3 วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์

เพื่อสร้างความนิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน โดยการชี้แจงให้เข้าใจ ทำให้ศรัทธาในชื่อเสียง คุณงามความดี จนเกิดความผูกพันทางใจเพื่อป้องกันชื่อเสียงมิให้เสื่อมเสีย โดยพัฒนาแก้ไขพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจหรือไม่สะดวกและทำให้เสียภาพพจน์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจที่ถูกต้องและเรียกร้องความร่วมมือ

2.4 สิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์

สื่อมวลชน โดยเฉพาะที่สื่อสิ่งพิมพ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร ในด้านประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์มีมากมาย เช่น สื่อกลางแจ้ง สื่อทางนิคมสาร สื่อป้ายจราจร สื่อทางหนังสือพิมพ์ ฯลฯ เนื่องจากมีสื่อมวลชนเพิ่มขึ้นอย่างมาก และมีคู่แข่งชั้นสูงในวงการทุกวงการ ไม่ว่าจะเป็นวงการของรัฐบาล เอกชน รัฐวิสาหกิจ ดังนั้นความต้องการขององค์กรในด้านสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์มีเพิ่มขึ้นอย่างมาก สื่อสิ่งพิมพ์จึงมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ขององค์กร

นอกจากนั้นในปัจจุบันทัศนคติของสื่อมวลชนที่มีต่อการประชาสัมพันธ์และข่าวสารมวลชน เป็นไปในทางที่ดีขึ้น โดยที่สื่อมวลชนได้มองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการประชาสัมพันธ์ ในหลาย ๆ ด้าน สิ่งที่สื่อมวลชนเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการติดต่อสื่อสารกับคนมากที่สุด ทางหนึ่งได้แก่ ข่าวแจก (New release) และในขณะที่เกี่ยวกับสื่อมวลชนก็ได้รับประโยชน์จากข่าวแจก อย่างมากมาย ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของบรรณาธิการนิคมสารธุรกิจการค้า และวงการอาชีพในอเมริกา พบว่า 1 ใน 3 ของบรรณาธิการเห็นว่าข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับจากหน่วยประชาสัมพันธ์ องค์กรมีคุณค่า และสามารถนำมาเขียนเป็นบทความได้ทันที และมีบรรณาธิการบางคนยอมรับว่า ต้องการข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์มากขึ้น

ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าทั้งองค์กรและสื่อมวลชนต่างมีความสัมพันธ์และต้องอาศัยซึ่งกันและกัน ในหลาย ๆ ด้าน อย่างไรก็ตาม การทำงานที่สัมพันธ์กันนี้ ยังมีข้อขัดแย้งและข้อวิพากษ์วิจารณ์จากแต่ละฝ่าย โดยถูกวิจารณ์ว่าคุณภาพทั่วไปของข่าวแจกมักมีคุณภาพต่ำ และไม่ได้มาตรฐานของการจัดทำข่าวแจกที่ดี ข่าวแจกบางอย่างไม่มีคุณค่าทางข่าว หรือเป็นข่าวสารที่ลำเอียง หรือมีอคติและไม่มีหลักการในการเขียนข่าวที่ดี

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าองค์กรและสื่อมวลชนจะมีความขัดแย้งกันบ้างตามที่กล่าวมาแล้วก็ตาม และการตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่มีต่อกันและกันทำให้ทั้งสองฝ่ายพยายามหันหน้าเข้าหากัน และต้องรักษาความสัมพันธ์นั้นไว้บรรณาธิการของสื่อสิ่งพิมพ์จะมองเห็นความสำคัญของหน่วยประชาสัมพันธ์องค์กร ในด้านการเป็นแหล่งข่าวและแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการเขียนข่าว บทความ ภาพ และข้อความอื่น ๆ ในสิ่งพิมพ์ของตน ส่วนนักประชาสัมพันธ์องค์กรต้องมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับสื่อมวลชน ในด้านความต้องการ นโยบาย ผู้รับสารและปัญหาในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2.4.1 การประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์

ปัจจุบันสื่อสิ่งพิมพ์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ขององค์กรต่าง ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สื่อสิ่งพิมพ์เป็นช่องทางหนึ่งซึ่งงานประชาสัมพันธ์ได้อาศัยเป็นช่องทางการสื่อสาร โดยในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงประโยชน์ของการสื่อพิมพ์กับการประชาสัมพันธ์ขององค์กร

ประโยชน์ของการสื่อพิมพ์กับการประชาสัมพันธ์ขององค์กรมีดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์สามารถกระจายข่าวสารที่องค์ต้องการกระจายแพร่ไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลได้
2. การติดต่อสื่อสารกับมวลชน โดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นการให้คุณค่าให้กับสถาบันหรือองค์กรในด้านการยอมรับและความเชื่อถือจากมวลชน
3. สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายรูปแบบ จึงทำให้นักประชาสัมพันธ์มีโอกาสเลือกรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ตนเห็นว่าเหมาะสม รูปแบบของสื่อดังกล่าวมีมากมายเช่น สื่อกลางแจ้ง (billboard) สื่อทางนิตยสาร (magazine advertising) หนังสือพิมพ์ (new paper) เป็นต้น
4. สื่อสิ่งพิมพ์สามารถจัดข่าวลือที่คิดได้
5. การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อสิ่งพิมพ์นำมาซึ่ง โอกาสที่ดีกว่าในการให้สนับสนุน
6. การเลือกส่งข่าวสารที่มีประโยชน์คุณค่าต่อผู้อ่านผ่านสื่อสิ่งพิมพ์สามารถช่วยในการสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผลมากขึ้นด้วย
7. การติดต่อสื่อสารและการร่วมงานกับสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อองค์กรแล้ว ยังให้ความสนุกสนานหลาย ๆ ด้านแก่นักประชาสัมพันธ์ด้วย

สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อสื่อสิ่งพิมพ์ที่นักประชาสัมพันธ์และองค์กรจะได้รับจากการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ แต่อย่างไรก็ตามต้องเลือกใช้สื่อแต่ละประเภทให้ถูกด้วย

นักประชาสัมพันธ์จะต้องมีความสามารถในการพิจารณาเลือกสิ่งตีพิมพ์เหมาะสมกับเนื้อหาสาระของข่าวสารที่จะสื่อสารออกไป หรือข่าวสารที่องค์กรของคนต้องการจะเผยแพร่โดยที่นักประชาสัมพันธ์ขององค์กรต้องมีความรู้เกี่ยวกับนโยบาย เนื้อหา และผู้รับสารสื่อสิ่งพิมพ์เป็นอย่างดี

2.5 ความสำคัญของภาพในงานโฆษณา

องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในชิ้นงานโฆษณาคือ ภาพ ภาพมีความสำคัญด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ ช่วยดึงดูดความสนใจให้แก่โฆษณาทั้งชิ้น และยังสามารสื่อสารโฆษณาไปยังผู้อ่านได้ดีและรวดเร็ว นอกจากนี้ ภาพยังอาจกระตุ้นเร้าความรู้สึกและปฏิกิริยาตอบสนองในทางที่ดีจากผู้อ่านได้ด้วย หน้าที่ของภาพในโฆษณา จะอยู่กับหน้าที่ขององค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย แต่ส่วนใหญ่แล้ว ภาพจะนำไปสู่การอ่านพาดหัวซึ่งกระตุ้นความสนใจผู้อ่านจนนำไปสู่การอ่านข้อความโฆษณาในที่สุด ดังนั้น ภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการจับความสนใจอันดับแรกของผู้อ่าน โดยทั่วไปภาพสามารถทำหน้าที่ได้ 9 ประการ ดังนี้

1. จับความสนใจของผู้อ่าน
2. ช่วยให้ผู้อ่านรู้ได้ทันทีว่าโฆษณานั้นเกี่ยวกับอะไร
3. ทำให้ผู้อ่านมีแนวโน้มจะสนใจสินค้าดังกล่าวอยู่แล้วหยุดลงเพื่อที่อ่านโฆษณาและทำให้ผู้อ่านที่ไม่สนใจผ่านเลยไป
4. ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความสนใจที่จะอ่านพาดหัว
5. ช่วยสร้างความรู้สึกที่ดีต่อสินค้าหรือผู้โฆษณายิ่งขึ้น
6. ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจข้อความโฆษณายิ่งขึ้น
7. ช่วยให้ผู้อ่านเชื่อถือข้อความโฆษณายิ่งขึ้น
8. เน้นให้เห็นถึงคุณลักษณะพิเศษของสินค้า
9. ช่วยให้เกิดความต่อเนื่องระหว่างโฆษณาแต่ละชิ้นที่ใช้เทคนิคทางด้านภาพแบบเดียวกันในแผนรณรงค์ โฆษณาชิ้นเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักโฆษณาใช้ภาพในหลายลักษณะ รวมทั้งได้มีการศึกษาวิจัยข้อดีข้อด้อยของการใช้ในหลายลักษณะนั้นด้วย เช่น ได้มีการศึกษาพบว่า การใช้ภาพมีอิทธิพลต่อความสนใจของผู้อ่านมากกว่าการใช้ข้อความโฆษณาเฉยๆ ภาพที่แสดงให้เห็นการใช้สินค้ามีประสิทธิภาพกว่าภาพเฉพาะตัวสินค้า ภาพคนได้รับความสนใจมากกว่าภาพวัตถุ เป็นต้น นอกจากนี้ยังศึกษาพบว่า ภาพใหญ่ภาพเดียวจะดึงดูดความสนใจมากกว่าภาพเล็ก หลายๆ ภาพเรียงต่อกัน ภาพที่เรียบง่ายจะดึงดูดความสนใจมากกว่าภาพที่ซับซ้อน ผู้ชายมีแนวโน้มจะดูภาพโฆษณาที่ปรากฏรูปชายอื่น ในขณะที่ผู้หญิงจะถูกดึงดูดด้วยภาพเด็กทารกและภาพหญิงอื่นมากกว่า

หลักเกณฑ์ที่นักโฆษณาพิจารณาในการเลือกใช้ภาพมีดังนี้

1. ภาพที่เลือกใช้จะต้องมุ่งเน้นไปที่ความสนใจที่มีต่อตัวมนุษย์เอง หลักเกณฑ์ข้อนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเลือกใช้ภาพ นักโฆษณานำหลักการมาจากความเข้าใจในจิตวิทยาผู้บริโภคที่ว่า มนุษย์มีความสนใจในตัวเองมากกว่าสิ่งอื่น ดังนั้น ภาพที่แสดงสิ่งที่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวันสิ่งที่คุ้นเคยหรือสิ่งที่เป็จริงในชีวิต จึงถูกนำมาใช้ประกอบในโฆษณาเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้บริโภคเป้าหมายเกิดความรู้สึกคุ้นเคย เข้าใจ และอาจรวมไปถึงมีทัศนคติต่อสินค้าด้วย
2. ภาพที่เลือกใช้ควรแสดงให้เห็นผลิตภัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนของผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผู้อ่านส่วนใหญ่เมื่ออ่าน โฆษณาก็ต้องการเห็นภาพสินค้า เพื่อที่ตนจะได้รู้ว่ากำลังซื้ออะไร มีรูปร่างลักษณะอย่างไร
3. ภาพที่เลือกใช้จะต้องสัมพันธ์ กับตัวสินค้าและข้อความ โฆษณา ตามหลักเกณฑ์แล้ว ภาพที่ใช้ในโฆษณาควรจะมีส่วนสัมพันธ์กับสินค้าและสนับสนุนข้อความโฆษณา
4. ภาพที่เลือกใช้จะต้องถูกต้อง ชัดเจน และสมเหตุสมผล ภาพที่เลือกจะต้องสอดคล้องกับความเข้าใจและประสบการณ์ของผู้อ่าน ต้องผ่านการเลือกอย่างระมัดระวังและให้ได้ภาพที่ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

2.5.1 โปสเตอร์

โปสเตอร์เป็น Visual combination ระหว่างความรุนแรง สะดุดตา สี และข้อความซึ่งดึงดูดความสนใจของผู้ที่พบเห็นให้นานพอที่จะปลูกฝังความคิดที่ต้องการให้เกิดในจิตใจของผู้นั้นได้

โปสเตอร์ คือการออกแบบเพื่อกระจายข่าวสาร ไปสู่มวลชนพื้นฐานการออกแบบ

บทบาทในเนื้อหาของโปสเตอร์ สำคัญมากกว่าเรื่องของกฎระเบียบ และความชำนาญทางวิธีทำโปสเตอร์ ในการสื่อความหมายหมายให้ได้ผลนั้น รสนิยมและการตัดสินใจที่ดี จำเป็นจะต้องมีรสนิยม ความสามารถในการเลือกหัวข้อและเนื้อหาสาระและต้องมีความชำนาญในการจัดลำดับภาพและเนื้อหานั้น

โปสเตอร์ที่ประสบความสำเร็จต้องเป็นโปสเตอร์ที่มองเห็นได้ชัด ฉะนั้นขนาดของโปสเตอร์ต้องมีความสัมพันธ์กับระยะที่ตั้งที่มองเห็นได้ง่าย แม้แต่ระยะไกล ซึ่งเรื่องขนาดของโปสเตอร์เป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องพิจารณาในขั้นพื้นฐาน การทำโปสเตอร์ภาพโปสเตอร์ต้องเป็นที่เข้าใจอย่างกระจ่างของผู้พบเห็น และจะต้องสะดุดตาด้วย ภาพทุกภาพในโปสเตอร์ต้องส่งเสริมความตั้งใจในพื้นที่ว่างว่าจะมีลักษณะติดกับภาพโปสเตอร์หรือมีลักษณะเป็นพื้นราบ ต้องส่งเสริมความคิดความตั้งใจที่จะแสดงออกให้เห็นได้ชัด ผู้ออกแบบโปสเตอร์จำเป็นต้องสร้างโปสเตอร์ให้มีลักษณะที่น่าจดจำบางอย่าง เพื่อเป็นที่สะดุดตาสำหรับการมองเห็น ภาพโปสเตอร์ต้องกล่าวถึงประโยชน์ให้มีอำนาจเหนือความคิดของผู้พบเห็นทั้งหมดเพื่อชักชวนให้ผู้ที่ผ่านไปมาต้องเข้าไปชม

เมื่อได้โปสเตอร์ที่มีตรงตามหลักการออกแบบและผู้ออกแบบแล้ว ผู้ออกแบบก็ดำเนินการข้อมูลเบื้องต้น เช่น ภาพ คำพิมพ์ การวางแผนงานเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น ต้องพิจารณา 2 ด้านคือ function และ decoration function หมายถึงการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวข้องกับภาพว่าจะมีกี่ชุดและจำนวนที่เผยแพร่

การพิจารณาขั้นต้นของการเลือกตัวอักษร ตัวพิมพ์ และพื้นหลัง ผู้ออกแบบยังมีอย่างอื่นที่จะต้องพิจารณาอีก กล่าวคือ โครงสร้างของโปสเตอร์ที่ดีต้องเหมาะสมแก่การเห็นในเวลากลางวันแต่ต้องคำนึงถึงการมองเห็นในเวลากลางคืนด้วย

2.5.2 ขนาดของโปสเตอร์และตัวอักษร

โปสเตอร์ที่ติดตามชุมชนต่าง ๆ เช่น ที่จอรถเมล์ แหล่งการค้า ห้างสรรพสินค้ามีข้อกำหนดว่าขนาดแผ่นโปสเตอร์จะต้องไม่ใหญ่เกินไป ด้วยเหตุผลที่ว่า โปสเตอร์มีขนาดเล็กแต่อาศัยจำนวนของโปสเตอร์เป็นตัวกระจายข่าวสาร และก็ต้องไม่เล็กไปกว่าที่สามารถมองเห็นได้ชัดในระยะ 5 เมตร ซึ่งเป็นระยะในเกณฑ์เหมาะสม เพราะถ้ามีขนาดเล็กเกินไปจะทำให้ลดความสนใจลงไป กล่าวคือ จะทำให้ไม่สามารถมองเห็นได้ทั้งภาพและข้อความ

มาตรฐานของกระดาษพิมพ์ทุกชนิดคือ 31" x 43"

ฉะนั้นการเลือกใช้ขนาดโปรสเตอร์ จึงจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับขนาดมาตรฐานของกระดาษ ทั้งนี้เพื่อว่า ในการพิมพ์ที่มีจำนวนมากนั้นจะประหยัดได้มากที่สุด

การเลือกใช้ตัวอักษร จากหลักเกณฑ์ที่วางไว้ข้างต้น โปรสเตอร์จะต้องสามารถเห็นได้ชัดในระยะ 5 เมตรเพื่อถ่ายทอดข้อมูลสู่คนได้ทันที ตัวอักษรจะต้องเรียบง่าย อ่านง่าย ไม่คกแคงจนอ่านยาก การใช้ตัวอักษรเข้มนบนพื้นที่เบาว่า สามารถอ่านได้ง่ายกว่า อักษรขาวบนน้ำหน้กดำ

ความหนาของเส้นตัวอักษรบนพื้นขาว ประมาณ 1: (ความสูงของตัวอักษร)

ความหนาของตัวอักษรขาวบนพื้นดำ ประมาณ 1: (ความสูงของตัวอักษร)

2.5.3 สีที่สอดคล้องความรู้สึทางด้านารออกแบบ (Color)

Colour Effect

หาก Background สว่างกว่าสี ของ Foreground และมีความแตกต่างอยู่บ้างแล้ว Background จะดูสดขึ้น

วัตถุสีเข้มซึ่งวางอยู่บน Background สีอ่อน จะทำให้มองดูเล็กกว่า วัตถุขึ้นเคียงกันซึ่งมีสีอ่อนแต่วางอยู่บนวัตถุที่มีสีแก่กว่าการผสมผสานกันของสีที่ใกล้เคียงกัน เช่น ส้ม และแดง จะแสดงความรู้กลมกลืน ในขณะที่เคียงกันการรวมสีที่ต่างกันโดยสิ้นเชิง ทั้งด้านคุณค่าและสี จะทำให้เกิด contrast กันอย่างรุนแรง

สีใน โทนเย็นและร้อนที่มีความสัดใสเท่ากัน สีร้อนจะพุ่งออกมาข้างหน้าสีเย็นที่อยู่กับ Background ดำ หากสีเย็นนั้นถูกทำให้สว่างขึ้น ก็จะค่นให้มาข้างหน้าเรื่อย ๆ และจะเลขหน้าสีร้อนไม่ได้

พื้นที่ของสีที่เป็นผืนใหญ่กว่าจะทำหน้าที่เสมือน Background และขึ้นกับความสัดใสของสีนั้นด้วย

Theory of color expression

การรู้ค่า Expression ของสีที่แท้จริง ต้องนำสีนั้นไปเปรียบเทียบกับสีอื่น

สีเหลือง มีชีวิตชีวามากที่สุด ไปสิ้นสุดที่แดง จะสูญเสียลักษณะไปหากมี Shade ของ เทา ดำ หรือคราม หมายถึง ความอิจฉา ทฤษฎี ปลอม เลวร้าย ไร้เหตุผล

สีแดง	ชั้นทึบ ส่งแสงด้วยความรู้สึกรอบอุณภายใน แสงถึง แผ่นดิน โลก
สีน้ำเงิน	ระบบประสาททางเห็น หากเจือจาง หมายถึงความขี้ดื้อ โขกลาง ก้าว หวาดผวา
สีเขียว	พืชพันธุ์ ชีวิต และความหวัง
สีส้ม	ส่องแสงมากที่สุด เข้มข้น และแรงที่สุดในการแสดงออกถึงสาร
สีคราม	ความไร้สติ ลึกกลับ ประทับใจ บีบคั้น หวาดกลัว หรือให้กำลังใจเปลี่ยนแปลงไปตามสีที่นำมา Contrast
ม่วงน้ำเงินเข้ม	โซคร้าย
ม่วง	ความยุ่งยากความตาย
ม่วงน้ำเงิน	ตัวคนเดียว การอุทิศตน
ม่วงแดง	รักนิรันดร์ วิญญาณไฟฝัน

สีแท้จะให้ความหมายในทางที่คิดของชีวิต ในขณะที่ Shade จะให้ความมีคมและพลังทางลบ สีอาจถูกกระทำให้ผันแปรได้ เช่น ในความสว่าง แดงอาจเป็นชมพูแดงผลของสีนั้นจะเป็นไปตามตำแหน่งของสีนั้น โดยสัมพันธ์กับสีอื่นๆ ที่แวดล้อมอยู่ รวมถึงเนื้อสีและขนาด Proportion ด้วย สีจะมีลักษณะความรู้สึกลึกต่างกัน ไปตามตำแหน่งของสีนั้นในภาพ

2.5.4 การสื่อความหมาย (Communication)

จะมีการสื่อความหมายก็ต่อเมื่อกรรมวิธีการส่งข่าวสารนั้นเป็นที่คุ้นเคยกับทั้งผู้ส่งและผู้รับ ข่าวสารจะถือได้สำเร็จก็ต่อเมื่อข่าวสารนั้นมีความหมายต่อบุคคลที่เราต้องการส่งข่าวนั้นเหมือนกับที่มันมีความหมายต่อเรา หรือว่าข่าวสารนั้นเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของผู้รับข่าวสาร คนจะอ่านโฆษณามากขึ้น หากว่าโฆษณานั้นแสดงออกถึงจุดสำคัญน้อยจุดที่สุด ไม่ใช่คลุมจุดสำคัญทั้งหมดในโฆษณาเดียว ผู้คนต้องการแนวทางและคำวิเคราะห์พอๆกับความจริง ข้อสำคัญของการ Communication คือความคิดของประชาชน ความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวสาร ข้อได้เปรียบอยู่ที่การพยายามจูงใจคนในขณะที่สิ่งนั้นใหม่และอยู่ในขั้นแรกเริ่มที่ความคิดของประชาชนยังไม่แน่นอน ประชาชนมักจะมีความโน้มไปทางผูกพัน เชื่อมมันกลุ่มชนที่เราต้องการเข้าร่วมด้วย เด็กจะมีแนวคิดไปในแนวเดียวกันกับครอบครัวผู้ปกครองของเขาความคิดใหม่จะถูกนำมาใช้ในลักษณะ

1. รู้สึกว่าสิ่งนั้นเกิดขึ้น
2. สนใจ

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

3. ชั่งใจ
4. ทดลอง
5. ให้นำมาใช้

ความคิดใหม่นี้ จะมีความมั่นคงเพียงใด ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในภายนอก เช่นว่า สนใจเรื่องนั้นมากเพียงใด ความรู้สึกผูกพัน และความไม่เห็นด้วยกับความคิดอื่นในทางตรงกันข้าม โฆษณาจำเป็นต้องมี

1. Idea
2. แรงกระตุ้นทันทีที่เห็น
3. ความสนใจ
4. ข่าวสาร
5. กระตุ้นการกระทำ

Idea มี Theme เดียวไม่สลับตน

ความสนใจ – ให้ข่าวสารเต็มที่กับผู้รับสื่อ

ข่าวสาร – จริงและแน่นอน แตกต่างจากสิ่งอื่น

กระตุ้นการกระทำ – เมื่อเชื่อว่าที่อ่านนั้นเป็นจริง ก็เกิดความต้องการ ไม่ใช่ลักษณะถูกบอกให้ต้องการ แต่ให้หาคำตอบพบด้วยตนเอง มิฉะนั้นแล้วคนจะรู้สึกเกิดอาการต่อต้าน

2.5.5 การใช้งานโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการส่งเสริมสังคม บทบาทของงานโฆษณาที่มีต่อสังคม

โฆษณาในสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน มีผลต่อการตอบสนองทางด้านจิตวิทยา และกำหนดบุคลิกภาพ ค่านิยมต่าง ๆ ให้แก่คนในสังคมได้ จะเห็นได้ว่ามีงานโฆษณาที่ทำออกมาเพื่อรณรงค์ส่งเสริมสังคมอยู่มากมาย เพื่อเป็นตัวช่วยในการปลูกฝังความคิดและค่านิยมที่ดีงาม และชี้ให้ประชาชนและเยาวชนเห็นถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมได้ ซึ่งก็จะนำไปสู่การหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ๆ ดังนั้นบทบาทของงานโฆษณาส่งเสริมสังคมส่วนใหญ่ จึงเป็นไปในลักษณะการสร้างสังคมและการสะท้อนสังคม กล่าวคือเป็นการสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีให้กับคนในสังคม และสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมให้ประชาชนได้รับรู้ เพื่อนำมาซึ่งการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

78173

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.6 โฆษณาสถาบัน

1. การโฆษณาเพื่อสร้างภาพพจน์ (corporate image advertising) คือการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับองค์กร หรือสร้างค่านิยมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสร้างตำแหน่งผลิตภัณฑ์ของบริษัท วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อการโฆษณาภาพพจน์มีดังนี้

- การโฆษณาเพื่อสร้างภาพพจน์ทั่วไป
- การเป็นผู้อุปถัมภ์ หรือการให้การสนับสนุน โครงการต่าง ๆ
- การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน

2. การโฆษณาเพื่อสังคมและการแก้ปัญหาถึงมวลด้อม (public service advertising)

เป็นการ โฆษณาที่แสดงบทบาทของธุรกิจหรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นการ โฆษณาเพื่อเผยแพร่แนวความคิด การชี้แจงเหตุผลเกี่ยวกับปัญหาสังคมปัญหาใดปัญหาหนึ่ง เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและได้รับความสนใจจากประชาชนในการแก้ไขปัญหานั้นๆ ซึ่งการโฆษณาวิธีนี้นำมาใช้มากในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2536-2537 ในรูปแบบการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การแก้ไขปัญหามลพิษ การแก้ปัญหาน้ำเสีย การอนุรักษ์สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.5.7 โฆษณาส่งเสริมสังคม (Public service advertising)

เป็นการ โฆษณาประชาสัมพันธ์ เพื่อมุ่งเน้นที่จะให้ความคิดอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสุขและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งผู้โฆษณาจะได้ประโยชน์ทางอ้อมจากโฆษณานี้ คือ ทำให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อสถาบันว่ามีความรับผิดชอบและสนใจความเป็นไปของสังคม ซึ่งจะนำมาซึ่งศรัทธาจากประชาชนในที่สุด

การโฆษณาเพื่อส่งเสริมสังคม มีลักษณะพิเศษที่ทำให้มีความแตกต่างไปจากการ โฆษณาและการประชาสัมพันธ์ทั่วไป 4 ประการ คือ

1. เป็น โฆษณาที่ไม่เน้นในการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการ โดยตรง แต่จะเสนอเนื้อหาที่มุ่งส่งผลประโยชน์แก่สังคมโดยรวม
2. หน่วยงานต้องใช้เวลาหรือเนื้อที่ในการ โฆษณาประชาสัมพันธ์

3. เนื้อหาของงานโฆษณาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวสถาบัน บุคคล วิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความศรัทธาในตัวสถาบัน และเกิดความเลื่อมใสในประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร

4. เสนอเนื้อหาของโฆษณา โฉมหน้าหรือแนะนำ ชีวชนให้ประชาชนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

วัตถุประสงค์ของการโฆษณาเพื่อส่งเสริมสังคม

จุดมุ่งหมายของโฆษณาประเภทนี้มี 2 ประการ คือ

1. เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับองค์กร

2. เพื่อติดต่อสื่อสารด้านทัศนคติขององค์กรที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมชั้นตอนการทำงาน

โฆษณาณรงค์เพื่อส่งเสริมสังคม

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ (situation analysis)

1. การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหา
2. การวิเคราะห์โอกาส ความเป็นไปได้ ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์
3. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
4. การวิเคราะห์พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย
5. การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้น
6. การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอื่นที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การวางแผนการโฆษณา (advertising planning)

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์
2. การกำหนดงบประมาณ
3. การกำหนดกลยุทธ์ การสร้างสรรค์งานโฆษณา
4. การกำหนดเทคนิคและยุทธวิธีในการโฆษณา
5. การกำหนดกลยุทธ์ด้านสื่อโฆษณา
6. การกำหนดกลยุทธ์การส่งเสริมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติตามแผน (implementation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 4 การวัดประสิทธิผลของโปรแกรมการโฆษณาประชาสัมพันธ์

1. การสำรวจทัศนคติ
2. การสำรวจผลกระทบของโฆษณาที่มีต่อคนในสังคม
3. การวิจัยเฉพาะกลุ่ม

2.6 หลักทั่วไปของการออกแบบสื่อที่ดี มีอยู่หลายประการดังนี้

1. **Attract Attention** สื่อที่ดีจะต้องดึงดูดความสนใจหรือเรียกความสนใจ โดยจะต้องสามารถหยุดหรือสะกดผู้อ่านหรือผู้ฟังรวมทั้งผู้ดูได้แต่แรก อาจทำได้โดยใช้ภาพที่น่าสนใจหรือใช้คำพูดที่เหมาะสม และมีเสน่ห์กับตัวเอง ถ้าสามารถ หยุดผู้อ่านที่กำลังอ่านหนังสือพิมพ์ หรือผู้ฟังรายการวิทยุ ให้หยุดที่โฆษณาของท่านได้ ก็เท่ากับว่าประสบความสำเร็จ ไปครึ่งหนึ่งแล้ว

2. **Arouse interest** เมื่อสามารถหยุดความสนใจของผู้บริโภคให้หยุดอ่าน หยุดดู หรือหยุดฟังโฆษณาแล้ว ก็ต้องเร้าและกระตุ้นความสนใจของผู้บริโภคอยากรู้อยากเห็นและอยากติดตามต่อไป อาจทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับสื่อก็ได้

3. **Create Desire** สื่อที่ดีจะต้องทำให้ผู้บริโภคเกิดความปรารถนา ไม่ใช่เพียงชอบสื่อเท่านั้น *copy writer* ต้องมีจิตวิทยา มากพอที่จะรู้จักกลุ่มเป้าหมาย และสามารถชักจูง เชิญชวน อธิบาย และชี้ให้เห็นคุณค่าของสื่อ รวมทั้งพยายามทำให้กลุ่มเป้าหมาย

4. **Inspire Confidence** สื่อที่ดีจะต้องทำให้กลุ่มเป้าหมายรู้สึกเชื่อมั่นได้ และทำให้เขามีความมั่นใจอาจทำได้โดยใช้ถ้อยคำที่ทำให้เห็นว่าสามารถพิสูจน์และ อ้างอิงได้ สิ่งสำคัญที่สุดในการออกแบบสื่อสารคือ อย่าหลอก และให้ความจริง อย่าใช้ถ้อยคำหรือสำนวน ที่ทำให้ผู้บริโภครู้สึกไม่ดี

5. **Induce Action** โฆษณาที่ดีต้องมีการเชิญชวนให้กลุ่มเป้าหมายเกิดปฏิบัติการตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้แล้ว

2.6.1 การเริ่มงานสร้างสรรค์การออกแบบสื่อ

ก่อนจะเริ่มทำการออกแบบสื่อแต่ละชิ้น *Copy writer* ต้องรู้รายละเอียดต่างๆ เป็นต้นว่า ลูกค้านคือใคร โครงการอะไร ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ กลุ่มเป้าหมาย การแข่งขัน สิ่งชักจูงใจ พฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย และรายละเอียดเท่าที่จะหาได้ อาจต้องการสอบถามหรือทำการวิจัย

สำคัญที่สุดคือ การพิจารณาตัวที่จะนำเสนอมีลักษณะเป็นอย่างไร

2.6.2 หลักสำคัญในการเริ่มต้นการเขียนโฆษณา

Copy writer ต้องรู้จักสิ่งที่จะต้องเสนอเสียก่อน สิ่งที่ต้องรู้มากที่สุด ควรรู้ตั้งแต่ การก่อตั้ง ส่วนรายละเอียดจุดอ่อน จุดคือยประวัติความเป็นมา ความนิยม นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงว่า โครงการนี้ เกิดเพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายใดและเพื่ออะไร

จะต้องรู้จักกลุ่มเป้าหมายให้ดีที่สุดว่าเป็นใคร อายุเท่าไร อาชีพอะไร อยู่ที่ไหน มีรสนิยมอะไร รู้จักสื่อใดแค่ไหน

เมื่อรู้จักกลุ่มเป้าหมายแล้ว ต้องรู้ว่าเขาได้รับสื่อแบบไหนมากที่สุด บ่อยแค่ไหน ควรรู้วิธี นำเสนอ วิธีวางกลยุทธ์ จะทำให้สามารถวางแผนได้อย่างบรรลุเป้าหมาย ถ้าเป็นไปได้ควรมีสถิติ อ้างอิง ของสิ่งต่างๆ ที่นำเสนอ

2.6.3 หลักสำคัญที่เป็นหัวข้อใน Creative recommendation ได้แก่

ต้องกำหนดจุดหมายของสื่อ เช่นต้องนำเสนอโครงการใหม่ การตั้งเป้าหมายเช่นนี้อยากที่จะ บรรลุหรือวัดได้ เพราะบางครั้งข้อบกพร่องอาจไม่อยู่ในเป้าหมายได้

เมื่อรู้เป้าหมายว่าเป็นอย่างไร ก็มาหาวิธีว่าทำอะไรถึงจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในเรื่องนี้มี สิ่งที่ต้องพิจารณาสองประการคือ จะพูดอะไร จะพูดอย่างไร หมายถึงจะพิจารณาว่าจะพูดอย่างไรก่อน

แนวความคิด หรือสิ่งที่เราจะนำเสนอ เป็นสิ่งแรกที่เราต้องค้นหา ความสำเร็จของการ ออกแบบคือเราต้องคิด และแนวทางที่ถูกต้องให้ได้ และนำไปขยายหรือถ่ายทอดอย่างเหมาะสม

แนวความคิดควรมีลักษณะอย่างไร

1. ไม่สลับซับซ้อน
2. จดจำง่าย
3. มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์
4. เหมาะสมกับสิ่งที่นำเสนอ
5. สามารถปรับใช้กับการสร้างสรรค์ได้ทุกประเภท

6. สร้างความเกี่ยวข้องเนื่องกับการรับรู้ได้คือ
7. สะท้อนถึงวัตถุประสงค์ได้ในการทำสื่อ
8. ส่งผลรับรู้กับกลุ่มเป้าหมาย
9. เป็นแนวคิดค่อนข้างยาวนานมั่นคงในการใช้

2.6.4 Copy platform หลักสำคัญในการออกแบบ

เป็นแนวคิดหรือ โครงร่างแนวคิดของการสร้างสรรค์ งานที่จัดทำขึ้น รูปแบบไม่มีที่เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

สิ่งที่ปรากฏใน Copy platform นั้นไม่แน่นอน แต่ก็จะมีบรรลุถึงความคิดพื้นฐานของกาสร้างสรรค์สื่อ นอกจากนี้ยังระบุไปถึงสิ่งอื่นๆ เช่น สโลแกน สัญลักษณ์ทางภาพ ลักษณะและขนาดของสื่อ ที่จำเป็นต้องมีในสื่ออื่นๆ จะเห็นได้ว่า Copy platform เป็นเพียงโครงร่างความคิดเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันบางคนอาจ เห็นเป็นเรื่องถ้าสมัย เนื่องจากการจำกัดความคิดสร้างสรรค์ แต่บางคนอาจเห็นว่า ทำให้เขียนข้อความทางโฆษณาไม่บกพร่อง เพราะได้ใคร่ครองแล้ว โดยเฉพาะในการนำเสนอขาย ดังนั้นการใช้ Copy platformหรือไม่ จึงเป็นคำถาม ที่น่าสนใจ นอกจากนี้จะเป็นแนวทางในการเขียนข้อความแล้ว ยังเป็นเครื่องมือตรวจสอบงานได้คืออีกด้วย โดยตรวจสอบว่าข้อความนั้นขึ้นตามแนวทางของ copy platform หรือไม่ ถ้าไม่ควรทิ้งงานนั้น ไป เพราะจะได้งานที่ไม่ดี

2.6.5 องค์ประกอบของ Copy platform

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า Copy platform ไม่มีรูปแบบที่ตายตัวแต่อาจสรุปองค์ประกอบของ copy platform ได้ 5 ประการ

1. การกำหนดผู้รับสารกลุ่มเป้าหมายไว้ชัดเจนจะทำให้เข้าใจได้ดีว่าจะสื่อสารกับใคร เพื่อที่จะได้สื่อสารได้ตรงจุด
2. คำนั้นจะเป็นประโยคสั้นๆ ระบุไว้อย่างชัดเจน
3. ต้องเรียงลำดับความสำคัญให้กลุ่มผู้บริโภค
4. การนำเสนอเป็นวิธีการให้ผู้บริโภคได้เข้าใจ และคล้อยตามไปในคำมั่น
5. tone อารมณ์ที่ต้องการสร้างขึ้น หรือที่ต้องการในงานโฆษณา

2.6.6 วิธีค้นหาความคิดในการสร้างเรื่องราว

ใช้วิธีระดมสมอง โดยการปรึกษากันในฝ่ายสร้างสรรค์ โดยทุกคนมีสิทธิ์ที่จะนำเสนอแนวโครงเรื่อง โดยไม่คิดถึงข้อจำกัดๆ เพื่อที่จะได้แนวความคิดที่กว้างสุด แล้วมาพิจารณาเลือกที่ดีที่สุด

ใช้คำแนะนำหรือแนวความคิดผู้อื่น ไม่ว่าจะ เป็นใคร ก็อาจจะทำให้เป็นประโยชน์ได้

ศึกษางานโฆษณาในอดีต และปัจจุบันของสินค้าประเภทเดียวกันเพื่อประโยชน์ 2 ประการคือ หลีกเลี่ยงแนวโครงเรื่องที่คล้ายกัน และอาจพบแนวโครงเรื่องที่สามารถพัฒนาให้เข้ากับแนวทางปัจจุบัน การสมมุติให้ผู้เขียนโฆษณา เป็นผู้รับสื่อ และพิจารณาว่าเรื่องราวใดน่าสนใจโดยปราศจากความลำเอียงเมื่อได้โครงร่างของเรื่องมาแล้ว เข้าสู่การเลือกภาพประกอบเข้ากับโครงเรื่อง เพื่อสื่อความหมายของสิ่งนั้น ขั้นนี้เรียกว่าขั้นจินตนาการ แล้วจะโยงถึงสีสันในงานด้วย

2.6.7 เหตุผลในการเลือกสื่อ

สื่อประเภทนิตยสาร (Magazine Ad.)

เนื่องจากสื่อโฆษณาในนิตยสาร ซึ่งสามารถเข้ากลุ่มเป้าหมายตัวโครงการชัดเจน เพราะมีกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะตัว ถ้าหากเลือกนิตยสารที่ตรงกับที่วางไว้ก็จะทำให้โฆษณาชิ้นนั้น เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรงและชัดเจนไม่สิ้นเปลือง

สื่อประเภทโปสเตอร์ (Poster)

- สามารถเน้นเฉพาะจุดที่น่าสนใจ
- ปริมาณสื่อสามารถได้จำนวนมาก เพื่อเป็นการย้ำ สร้างความจดจำ และค่าใช้จ่ายน้อย

สื่อประเภทกลางแจ้ง (Billboard – Trivision)

เป็นสื่อโฆษณากลางแจ้งที่ขนาดใหญ่ ที่ดูทันสมัย ดึงดูดความสนใจได้มาก สามารถมองเห็นได้ในระยะไกล และมักมีอยู่ในใจกลางเมือง สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สื่อประเภทไปรษณีย์ (Free postcard)

สื่อประเภทไปรษณีย์เป็นสื่อโฆษณาขนาดเล็ก ที่สามารถกระจายไปได้ทุกแหล่งชุมชน สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อีกทางหนึ่ง

2.7 ข้อดีข้อเสียของสื่อบางอย่าง

2.7.1 สื่อโทรทัศน์

ข้อดีของสื่อโทรทัศน์คือ

โทรทัศน์มีการกระจายอย่างกว้างขวางในประเทศไทยมีผู้ผลิตโทรทัศน์มาก ในต่างจังหวัดบ้านไหนมีโทรทัศน์ ชาวบ้านจะมานั่งดูรวมกัน

1. โทรทัศน์มีเสียง ภาพ การเคลื่อนไหว ดังนั้นสามารถใช้ในการสร้างสรรค์ที่มีลูกเล่นได้อย่างมากมาย

2. ถึงแม้ต้นทุนการผลิตสูง แต่เมื่อคิดเฉลี่ยต่อหัว จะถูกที่สุด สมมติว่าเราซื้อรายการวิทยุ 2,000 บาท แต่เมื่อคนฟังวิทยุมาหาร 2,000 บาทแล้ว ถ้าเทียบกับรายการโทรทัศน์ซื้อ 250,000 บาท และนำจำนวนคนมาหารดู ปรากฏว่าคนดูโทรทัศน์มีมากกว่า

3. เทคโนโลยีที่สูงพอที่จะสามารถสร้างแรงดึงดูด ที่จะเหนี่ยวใจคนดูให้ดูโฆษณาได้ตลอด

ข้อเสียของสื่อโทรทัศน์

1. จำนวนเงินที่ต้องจ่ายสูง ทั้งในเรื่องการสร้างภาพยนตร์และการซื้อสื่อการสร้างภาพยนตร์ในปัจจุบันไม่ต่ำกว่า 2 ล้านบาท ถึง 10 ล้านบาทเพราะฉะนั้นถึงมีงบประมาณน้อยก็ไม่สามารถผลิตสื่อออกมาได้ก็อาจจะคุณภาพไม่ถึง

2. ไม่มีการเคลื่อนไหวย้าย โทรทัศน์ไม่สามารถย้ายได้ง่ายนัก ต่างกับวิทยุเคลื่อนย้ายได้ตลอด

3. มีการใช้รีโมท ซึ่งสามารถเปลี่ยนช่องได้ทุกเมื่อ ทำให้มีโฆษณาเมื่อไหร่คนดูจะเปลี่ยนช่อง ทำให้ผลิตสื่อออกมาบ่อย เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณมาก

2.7.2 สื่อวิทยุ

ข้อดีของสื่อวิทยุ

1. เป็นสื่อที่เคลื่อนย้ายได้ไกลได้สะดวก เป็นสื่อที่สามารถสร้างความถี่ได้ตลอด

2. วิทยุสามารถสร้างจินตนาการ ได้มากโดยใช้เสียงประกอบได้ ทำให้ผู้บริโภคได้คิดและเรียนรู้ตาม

3. วิทยุสามารถสร้างความเป็นกันเองกับผู้ฟังได้ง่าย

ข้อเสียของสื่อวิทยุ

1. วิทยุไม่เหมาะกับเรื่องที่ต้องการสีสัน การเคลื่อนไหว เพราะไม่สามารถมองเห็นได้

2. การโฆษณาทางวิทยุ หูที่ละประเด็น ถ้าหลายประเด็นทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ

3. วิทยุได้ความถี่สูง จะ ได้ความเข้าถึงต่ำ เพราะจำนวนสถานีวิทยุมีจำนวนมาก

2.7.3 ชื่อหนังสือพิมพ์

ข้อดีของหนังสือพิมพ์

1. มีความทันสมัยหนังสือพิมพ์จะเร่งค้นฉบับ ก่อน 1-2 วัน ก่อนที่จะพิมพ์ปรากฏออกมา
2. เป็นสื่อที่มีการเข้าถึงสูง
3. มีธรรมชาติของการประกาศข่าว
4. สามารถให้รายละเอียดได้มาก

ข้อเสียหนังสือพิมพ์

1. ราคาแพงในขั้นตอนการผลิตสื่อ เพราะหนังสือพิมพ์มีการกระจายทั่วประเทศ
2. ผู้อ่าน เป็นจุดที่กำหนดคยากมาก เพราะมีหลากหลายกลุ่มที่อ่านหนังสือพิมพ์ การสูญเปล่าใช้ในการพิมพ์จึงเป็นไปได้สูง
3. หนังสือพิมพ์ที่สววยไม่เท่านิคยสารเนื่องจากข้อจำกัด ทางด้านราคาและความรวดเร็ว หนังสือพิมพ์ไม่มีการอ้างอิงถึงแหล่งข้อมูล และคนจะ ไม่นิยมเก็บหนังสือพิมพ์ไว้อ่านซ้ำๆ

2.7.4 ชื่อนิตยสาร

ข้อดีของนิตยสาร

1. มีลักษณะเป็นตลาดเฉพาะกลุ่ม เจาะผู้บริโภค ได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ไม่ค่อยมีโอกาสสูญเปล่า เช่น ขนคอมพิวเตอร้ ก็ลงในนิตยสารคอมพิวเตอร้ จึงสามารถเลือกสื่อที่ไหนก็ได้ตามความต้องการ
2. นิตยสารเป็นสื่อที่สะท้อนความเป็นจริงที่สุด เพราะฉะนั้นเมื่อ ไหว้ก็ตามที่สินค้าต้องการ ขนคอสัตัน นิตยสารเหมาะที่สุด
3. นิตยสารมีลักษณะเป็นการอ้างอิง เป็นสิ่งที่ผู้ซื้อเก็บไว้และย้อนกลับมาดู

ข้อเสียของนิตยสาร

1. มีการเข้าถึงต่ำ เพราะเป็นตลาดเฉพาะกลุ่ม ถ้าต้องการให้มีการเข้าถึงสูง นิตยสารไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุด
2. การลงเรื่องในนิตยสารไม่ทันสมัย เพราะต้องส่งต้นฉบับล่วงหน้านาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.5 ป้ายโฆษณา Billboard

ป้ายโฆษณาริมทาง เป็นสื่อกลางแจ้ง ที่สำคัญที่สุดและพบเห็นได้แพร่หลาย

ข้อดีของป้ายโฆษณา

1. เนื่องจากป้ายโฆษณามีภาคใหม่ จึงสามารถสร้างผลสัมฤทธิ์ให้กับผู้เห็น ได้สูงมาก
2. สร้างความถี่ ได้ดี เพราะเวลาคนเดินทางมักจะใช้เส้นทางเดิม เพราะฉะนั้นถ้าตั้งที่จุดหนึ่ง จึงเกิดการพบเห็นซ้ำ

ข้อเสียป้ายโฆษณา

1. มีค่าใช้จ่ายในการผลิตที่ค่อนข้างสูง
2. ข้อความที่อยู่ป้ายโฆษณาไม่สามารถมีรายละเอียดได้มาก เนื่องจากมีผู้สนใจรับผ่านอย่างรวดเร็ว จึงใช้ข้อความน้อย ๆ
3. ปัญหาการดูแล เพราะบางป้ายทำเป็นกล่องไฟจึงดูแลยาก

2.8 การรณรงค์

การรณรงค์ หมายถึงการระดมความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้กลุ่มเป้าหมายได้ให้ความร่วมมือ ประกอบด้วยการวางแผนที่ดี อาศัยเทคนิคที่วิเคราะห์ว่ากลุ่มเป้าหมาย จะรับสารและสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้อย่างไร ทำให้เกิดความร่วมมือทำตามที่ชักจูงเป็นไปตามที่องค์กรต้องการ

การประชาสัมพันธ์อาศัยความเป็นจริงเป็นหลัก จึงต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่า พื้นฐานของปัญหาใดบ้างที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นหาจุดอ่อน จุดแข็งของเป้าหมายที่จะเข้าถึง โดยอาศัยสื่อต่างๆเข้าไปชักจูง ให้คล้อยตาม โดยปฏิบัติการที่ดำเนินการไว้ การรณรงค์ที่จัดเป็นกิจกรรมพิเศษจะเกิดขึ้นเสมอ เช่นการรณรงค์ต่อต้าน การรณรงค์ให้การสนับสนุนกิจกรรมบางอย่าง ซึ่งอาจมีทั้งต่อต้าน ทำให้กลัว ทำให้ปฏิบัติตาม โดยขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่จะทำ หากง่ายตามโครงสร้างข่าวสารที่จะป้อนให้เป้าหมายรับและเกิดผลสะท้อนกลับ

2.9 ตัวอักษร

ตัวอักษรรวมถึงรายละเอียดของตัวอักษรนั้นมีความสำคัญ ในการถ่ายทอดข้อความไปสู่คนอ่าน โดยมีหลักการดังนี้

1. รูปแบบของตัวอักษร มีหลายรูปแบบให้เลือก และแต่ละแบบก็ให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป และสามารถอ่านได้ยากง่ายต่างกัน ตัวอักษรแบบเรียบง่ายที่ดูธรรมดาจะอ่านได้ง่ายที่สุด
2. ความหนาบางของตัวอักษร ความหนาบางของตัวอักษรจะช่วยในการเน้นข้อความที่มีความสำคัญ มากกว่าตัวอักษรที่มีความบางกว่า
3. การใช้ตัวอักษร ตัวพิมพ์ใหญ่ในภาษาอังกฤษ เหมือนกับการใช้ความหนาบางของตัวอักษร เพื่อเน้นความสำคัญมากกว่าตัวพิมพ์เล็ก และการใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ร่วมกับตัวพิมพ์เล็กจะทำให้อ่านได้ง่ายขึ้น
4. ระยะความห่าง ช่องไฟระหว่างตัวอักษร ทำให้เกิดความยากง่ายที่แตกต่างกัน และยังให้ความรู้สึกที่ต่างกัน การใช้ช่องไฟห่างจะทำให้ความรู้สึกผ่อนคลายกว่าการใช้ช่องไฟแคบที่จะทำให้เกิดความรู้สึกทึบ และแน่น
5. รูปร่างของตัวอักษร ทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่าง รูปร่างสามเหลี่ยม ความแหลมจะทำให้ความรู้สึกถึงพลัง และความรวดเร็ว ตัวกลมให้ความรู้สึกนุ่มนวล ตัวแหลมให้ความรู้สึกรุนแรงก้าวร้าว ตัวกลมให้ความรู้สึกที่เชื่องช้า

การเลือกใช้คำและตัวอักษรในการออกแบบ

แนวความคิดของการออกแบบตัวอักษร ไม่ควรเน้นตัวอักษร หรือนำตัวอักษรมาใช้บนป้าย โดยไม่จำเป็น การตัดสินใจนำมาใช้ควรพิจารณาให้เหมาะสม โดยมีรายละเอียดการใช้ตัวอักษร ดังนี้

1. การเลือกตัวอักษร ควรพิจารณาถึงภาพลักษณ์ที่ต้องการ การใช้ตัวอักษรที่มากกว่า 2 แบบในงานเดียวกันเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ แต่ต้องอาศัยประสบการณ์ และความชำนาญจากการออกแบบ
2. ตัวอักษร คำ และ ช่องไฟ ตัวอักษรแต่ละแบบล้วนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ส่งผลในการมองที่แตกต่างกัน ดังนั้นการนำตัวอักษรแต่ละแบบมาใช้ไม่ว่าจะเป็นตัวอักษร หรือเป็นคำ การเว้นช่องไฟต้องกระทำอย่างระมัดระวัง เพื่อให้ได้จังหวะและความกลมกลืนที่สวยงามสบายตา

3. การเลือกรูปแบบศร การใช้ลูกศรเพื่อบอกทิศทางควรจะเลือกแบบ หรือออกแบบให้เข้ากับ ลักษณะตัวอักษร ความหนาของเส้น และขนาดลูกศรเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาร่วมกันกับตัวอักษร
4. การใช้คำ ข้อความบนแผ่นป้าย ต้องสื่อความหมายได้ครบถ้วน โดยใช้คำที่สั้น กระชับ ได้ ใจความ เพราะมีช่วงเวลาสำหรับการมองเห็นสั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการขยะมูลฝอย

3.1.1 นิยามขยะมูลฝอย

มูลฝอย (Waste) หมายถึง สิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภค ซึ่งเสื่อมสภาพจน ใช้งานได้หรือไม่ต้องการใช้แล้ว บางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (Solid waste) มีผลเสียต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ เนื่องจากความสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ทำให้เกิดมลพิษ และทัศนียภาพ

3.1.2 มลพิษที่เกิดจากขยะมูลฝอย (Waste pollution)

หมายถึง สภาวะแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม อันเนื่องมาจากขยะมูลฝอย เช่น การทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ และการเกิดกลิ่นเหม็นจาก

3.1.3 ประเภทของขยะมูลฝอย

จำแนกตามพิษภัยที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มี 2 ประเภท คือ

1. ขยะทั่วไป (General waste) หมายถึง ขยะมูลฝอยที่มีอันตรายน้อย ได้แก่ พวงเศษอาหาร เศษกระดาษ เศษผ้า พลาสติก เศษหญ้าและใบไม้ ฯลฯ
2. ขยะอันตราย (Hazardous waste) เป็นขยะที่มีภัยต่อคนและสิ่งแวดล้อม อาจมีสารพิษ ดินไฟหรือระเบิดง่าย ปนเปื้อนเชื้อโรค เช่น ไฟแช็คแก๊ส กระป๋องสเปรย์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หรืออาจเป็นพวกสารเคมีและผ้าพันแผลจากสถานพยาบาลที่มีเชื้อโรค

จำแนกตามลักษณะของขยะ มี 2 ประเภท คือ

1. **ขยะเปียกหรือขยะสด (Garbage)** มีความชื้นปนอยู่มากกว่าร้อยละ 50 จึงคิดไฟได้ยาก ส่วนใหญ่ได้แก่ เศษอาหาร เศษเนื้อ เศษผัก และผักผลไม้จากบ้านเรือน ร้านอาหาร และตลาดสด รวมทั้งซากพืชและสัตว์ที่ยังไม่เน่าเปื่อย ขยะประเภทนี้จะทำให้เกิดกลิ่นเหม็น เนื่องจากแบคทีเรียย่อยสลายอินทรีย์สาร นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคโดยติด กับแมลง หนู และสัตว์อื่นที่มอดอมหรือกินเป็นอาหาร

2. **ขยะแห้ง (Rubbish)** คือ สิ่งเหลือใช้ที่มีความชื้นอยู่น้อยจึงไม่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น จำแนกได้ 2 ชนิด คือ

- ขยะที่เป็นเชื้อเพลิง เป็นพวกที่ติดไฟได้ เช่น เศษผ้า เศษกระดาษ หญ้า ใบไม้ กิ่งไม้แห้ง
- ขยะที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่ เศษโลหะ เศษแก้ว และเศษก้อนอิฐ

3.1.4 แหล่งกำเนิดของมูลฝอย

แบ่งออกเป็น 8 ประเภท ตามลักษณะการใช้ที่ดิน ดังนี้

1. ย่านที่พักอาศัย (Residential area)
2. ย่านพาณิชยกรรม (Commercial area)
3. สถานที่ราชการและสถานับการศึกษา (Institutional area)
4. แหล่งที่มีการก่อสร้างหรือทุบทำลายอาคารสิ่งก่อสร้าง (Construction and Demolition area)
5. พื้นที่สาธารณะที่รัฐดูแล (Municipal service area)
6. ระบบบำบัดต่างๆ (Treatment plant)
7. ย่านอุตสาหกรรม (Industrial area)
8. ย่านเกษตรกรรม (Agricultural area)

3.1.5 องค์ประกอบของขยะมูลฝอย

ในประเทศไทยตัวอย่างมูลฝอยที่สู่มออกมา จะนำมาแยกองค์ประกอบเป็นประเภทต่างๆ 10 ประเภท ได้แก่

Combustible wastes	Non - Combustible wastes
1. ผัก ผลไม้ เศษอาหาร	7. แก้ว
2. กระดาษ	8. โลหะ
3. พลาสติก	9. หิน กระจก
4. ผ้า	10. อื่นๆ
5. ไม้	
6. ขางและหนัง	

1. ผัก ผลไม้และเศษอาหาร

หมายถึง เศษผัก เศษผลไม้ เศษอาหารที่เหลือจากการเตรียม การปรุง และการบริโภค (ยกเว้น เปลือกหอย กระดุก ก้างปลา ช้างข้าวโพด ก้านกระถิน) เช่น ข้าวสุก เปลือกผลไม้ เนื้อสัตว์ ฯลฯ

2. กระดาษ

หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเยื่อกระดาษ ตัวอย่างเช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ หนังสือต่างๆ ใบปลิว การ์ด ถุงกระดาษ กดองกระดาษ กระดาษอัด ฯลฯ

3. พลาสติก

หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากพลาสติก ตัวอย่างเช่น ถุงพลาสติก ภาชนะพลาสติก ของเล่นเด็กที่ทำด้วยพลาสติก ผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส ฯลฯ

4. ผ้า

หมายถึง สิ่งทอต่างๆ ที่ทำมาจากเส้นใยธรรมชาติและเส้นใยสังเคราะห์ เช่น ผ้า ลินิน ผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไนลอน ตัวอย่างเช่น ค้าย เสื้อผ้า ผ้าเช็ดมือ ถุงเท้า ฯลฯ

5. ไม้

หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ ไม้ไผ่ ฟาง หญ้า เศษไม้ รวมทั้งดอกไม้

6. ยางและหนัง

หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากยางหรือหนัง ตัวอย่างเช่น เครื่องหนัง รองเท้า ลูกบอลหนัง กระเป๋าหนัง ฯลฯ

7. แก้ว

หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากแก้ว ตัวอย่างเช่น กระจก ขวดแก้ว หลอดไฟ เครื่องแก้ว ฯลฯ

8. โลหะ

หมายถึง วัสดุและผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ทำจากโลหะ ตัวอย่างเช่น กระป๋องโลหะ สายไฟ foil ภาชนะต่างๆ ตะปู ฯลฯ

9. หิน กระเบื้อง กระจกฉนวนและเปลือกหอย

หมายถึง เศษหิน เศษกระจกฉนวน เปลือกหอย ตัวอย่างเช่น ceramics เปลือกหอย กุ้ง ปู กระจกฉนวน ก้างปลา ฯลฯ

10. อื่นๆ

หมายถึง วัสดุอื่นใดที่ไม่สามารถจัดกลุ่มเข้ากลุ่มต่างๆ ข้างต้น รวมถึง ฟุ่น ทราช ฝ้าย

3.1.6 ปริมาณมูลฝอย

ที่เกิดจากการดำรงชีพหรือมูลฝอยชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

- ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์
- ฤดูกาล
- รายได้
- โครงสร้างของครอบครัว

- พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร
- รูปแบบของการดำรงชีวิต
- ทักษะคติในการดำรงชีวิต
- กฎหมายข้อบังคับ

3.1.7 สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย

1. ความมั่งคั่งและขาดความสำนึกถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น

เป็นสาเหตุที่พบบ่อยมาก ซึ่งจะเห็นได้จากการทิ้งขยะลงตามพื้น หรือแหล่งน้ำ โดยไม่ทิ้งลงในถังรองรับที่จัดไว้ให้ และโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งดักสอยน้ำสิ่งปฏิกูลไปทิ้งตามที่ว่างเปล่า

2. การผลิตหรือใช้สิ่งของมากเกินไปจนเกินความจำเป็น

เช่น การผลิตสินค้าที่มีกระดาษหรือพลาสติกหุ้มหลายชั้น และการซื้อสินค้าโดยห่อแยกหรือใส่ถุงพลาสติกหลายถุง ทำให้มีขยะปริมาณมาก

3. การเก็บและทำลาย หรือนำขยะ ไปใช้ประโยชน์ ไม่มีประสิทธิภาพ

จึงมีขยะตกค้าง กองหมักหมม และส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณจนก่อปัญหามลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม

3.1.8 ผลเสียที่เกิดจากขยะมูลฝอย

ภาพที่ 3.1 ภาพตัวอย่างขยะมูลฝอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดปัญหาต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมหลายประการ คือ

1. ทำให้เกิดทัศนยะจาด คือ แลดูสกปรก ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงรวมทั้งผู้พบเห็น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

2. เป็นแหล่งเพาะและแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะขยะติดเชื้อจากสถานพยาบาล และขยะเปียกที่แบคทีเรียทำหน้าที่ย่อยสลาย เชื้อโรคตามขยะจะแพร่ไปกับน้ำ แมลง หนู และสุนัขที่มากดมหรือคุ้ยเขี่ย เช่น เชื้อที่ทำให้เกิดโรคอหิวาต์ ไทฟอยด์และ โรคบิด

3. ทำให้ดินเสื่อมและเกิดมลพิษ เพราะจะทำให้พื้นดินสกปรกดินมีสภาพเป็นเกลือ ค่าง หรือกรด หรือมีสารพิษที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตในดิน ตลอดจนทำให้สมบัติทางกายภาพของดินเปลี่ยนแปลงไป เช่น โขเคียมทำให้เนื้อดินแตกร่วน

4. ทำลายแหล่งน้ำ

ภาพที่ 3.2 ขยะมูลฝอยในแหล่งน้ำ

1) ขยะที่ตกในแหล่งน้ำถ้าคลองและท่อระบายน้ำ จะทำให้แหล่งน้ำตื้นเขิน การไหลของน้ำไม่สะดวกจึงเกิดสภาวะน้ำท่วมได้ง่าย

2) ทำให้เกิดมลพิษทางน้ำในลักษณะต่างๆ เช่น ทำให้น้ำเน่า น้ำเป็นพิษ น้ำที่มีเชื้อโรคและน้ำที่มีคราบน้ำมัน ซึ่งไม่เหมาะกับการใช้อุปโภคบริโภค สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงคุณภาพ เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะพืชและสัตว์น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ เพราะการเผาขยะทำให้เกิดควันและขี้เถ้า การหมักหมมและเน่าสลายของขยะ จะก่อให้เกิดก๊าซพิษและกลิ่นเหม็น

4) ก่อความรำคาญและบั่นทอนสุขภาพของมนุษย์ เป็นผลจากการเกิดทัศนะจุจาก ก๊าซพิษ กลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคตลอดจนการเกิดมลพิษทางน้ำและอากาศ

5) ทำให้เกิดอัคคีภัย เนื่องจากขยะหลายชนิดติดไฟได้ง่าย โดยเฉพาะเมื่อแห้ง

6) สร้างปัญหาในการจัดการ เช่น ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรวบรวมและกำจัด

3.2 การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

การเก็บรวบรวมเริ่มตั้งแต่แหล่งผลิตหรือแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย เช่น บ้านเรือน ร้านค้า สถานที่ราชการ โรงงาน สถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ จะต้องเตรียมภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่มีลักษณะเหมาะสม ได้แก่ มีความจุ 20 – 40 ลิตร (ถ้าเป็นภาชนะรองรับขยะมูลฝอยสาธารณะควรมีความจุไม่น้อยกว่า 40 ลิตร) มีฝาปิดมิดชิด มีหูหิ้วหรือที่จับยก ภาชนะมีรูปทรงที่ทำความสะอาดง่าย และไม่รั่วซึม นอกจากนี้ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยควรมีฉลากติดกรองด้านใน และมีการมัดปากถุงเมื่อจะทำการเก็บขน

3.3 แนวคิดการลดปริมาณขยะมูลฝอย

ในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยนั้น มิได้ขึ้นอยู่กับการจัดการเมืองมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นแล้ว และต้องนำไปกำจัดเท่านั้น การแก้ไขควรมุ่งเน้นไปที่การลดปริมาณขยะมูลฝอย มิให้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากด้วย ซึ่งการลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งผลิต จะช่วยให้ปริมาณของขยะมูลฝอยรวมที่เกิดขึ้นในชุมชนแต่ละแห่งลดลงได้ระดับหนึ่ง อันจะก่อให้เกิดผลดีหลายประการ เช่น สามารถลดปริมาณสารพิษหรือสารอันตรายที่ปนเปื้อนในขยะมูลฝอยได้ ช่วยประหยัดทรัพยากรธรรมชาติได้ ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอย และลดปัญหาสิ่งแวดล้อมในที่สุด

สำหรับในเรื่องการลดปริมาณขยะมูลฝอยนี้ ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะในด้านผลดีหรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการลดปริมาณขยะมูลฝอย ประชาชนอาจต้องปรับเปลี่ยนอุปนิสัยและความเคยชินในการเลือกซื้อสินค้า สำหรับการลดปริมาณขยะมูลฝอย ผู้ผลิตหรือผู้ทิ้งขยะมูลฝอยจะต้องยอมรับมาตรการ และวิธีต่างๆ ที่จะนำไปสู่เป้าหมายการลดปริมาณขยะมูลฝอย ซึ่งก็คือการใช้แนวคิด “5 อาร์” (5R) ได้แก่

1. การลดจำนวน (Reduce) เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การปฏิบัติในการลดปริมาณขยะมูลฝอย เช่น เวลาที่จะซื้อสินค้าที่ตลาด หรือร้านค้าต่างๆ ผู้บริโภคควรนำถุงผ้าที่มีการสนับสนุนให้ผู้บริโภคใช้นั้นจะเป็นถุงผ้าคิบบที่ไม่ต้องข้อมสึ เพื่อไม่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม และราคาถูก หรืออาจใส่ตะกร้าหรือภาชนะบรรจุลักษณะอื่นที่ใช้จ่ายได้หลายๆ ครั้ง ไปด้วยเวลาใส่สินค้าที่จะซื้อ เช่นนี้จะเป็นการช่วยลดปริมาณการใช้ถุงกระดาษและถุงพลาสติกจากร้านค้าได้ นอกจากนี้ ผู้บริโภคควรเลือกซื้อสินค้าที่มีอายุการใช้งานยาวนาน ซื้อสินค้าที่มีปริมาณมากแทนการซื้อสินค้าที่มีปริมาณน้อย เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยจากบรรจุภัณฑ์ที่จะเกิดขึ้น และซื้อสินค้าที่เมื่อใช้สินค้านั้นแล้วจะก่อให้เกิดขยะมูลฝอยในปริมาณน้อย

2. การใช้ซ้ำ (Reuse) เป็นการนำสิ่งของที่ทิ้งเป็นขยะมูลฝอยมาใช้ใหม่หรือใช้ซ้ำแล้วซ้ำอีกหลายๆ ครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งอาจใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป เช่น การนำขวดใส่กาแฟ ที่หมดแล้วมาใส่น้ำตาล นำขวดที่น้ำดื่มพลาสติกมาปลูกไม้ประดับ เป็นต้น

3. การซ่อมแซมใช้ใหม่ (Repairing) เป็นการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด ไม่สามารถใช้งานได้ มาซ่อมแซมเพื่อให้ใช้งานได้ เช่น การซ่อมวิทยุ โทรทัศน์ หรือการนำเสื้อผ้าเก่ามาแก้ / คัดแปลงใหม่ เป็นต้น

4. การแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) เป็นการนำขยะมูลฝอยบางประเภท มาผ่านกระบวนการผลิตเป็นสินค้าใหม่ โดยโรงงานอุตสาหกรรม เช่น นำแก้วแตกมาหลอมผลิตเป็นแก้วหรือกระจกใหม่ นำโลหะมาหลอมผลิตเป็นกระป๋อง เป็นต้น ขยะมูลฝอยประเภทที่สามารถนำมาแปรรูปกลับมาใช้ใหม่นั้น ได้แก่

- กระดาษ เช่น กระดาษกล่อง กระดาษสมุด ถุงสีน้ำตาล และแผ่นพับ เป็นต้น
- พลาสติก เช่น ขวดแชมพู ขวดนมเปรี้ยว และบรรจุภัณฑ์ที่มีสัญลักษณ์รีไซเคิล เป็นต้น
- โลหะ เช่น เหล็ก ทองแดง ทองเหลือง และอลูมิเนียม (กระป๋องน้ำอัดลม) เป็นต้น
- แก้ว เช่น ขวดแก้วต่างๆ เป็นต้น

5. การหลีกเลี่ยง (Rejection) เป็นการหลีกเลี่ยงการใช้ขยะมูลฝอยอันตราย หลีกเลี่ยงการใช้สิ่งของที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่กำจัดยาก ฯลฯ เช่น กระป๋อง หรือขวดใส่ยาฆ่า

แมลง ต้องหลีกเลี่ยงการนำมาใช้เป็นภาชนะใส่อาหารหรือเครื่องคั้น ถูพลาสติกใส่ของที่ใช้แล้วต้องหลีกเลี่ยงการนำมาใช้อาหารร้อน กระจกที่มีหมึกพิมพ์ติดอยู่ต้องหลีกเลี่ยงในการนำมาใส่อาหารร้อน หรืออาหารที่ทอดกับน้ำมัน เช่น ขนมครก ก้วยทอด กุ้งชุบแป้งทอด เป็นต้น หลีกเลี่ยงการใช้โฟม หลีกเลี่ยงกระดาษทิชชูโดยใช้ผ้าเช็ดหน้าแทน และหลีกเลี่ยงงานกระดาษ แก้วกระดาษในการใส่อาหารและน้ำบริโภค เป็นต้น

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอย

ควรมีการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อให้มีปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องเก็บขนไปกำจัดน้อยที่สุด และนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด รวมตลอดถึงการกำจัดที่ก่อให้เกิดผลพลอดได้ เช่น ปุ๋ยหมัก และพลังงาน เป็นต้น แนวทางโดยสังเขปมีดังนี้

1. การลดปริมาณการผลิตขยะมูลฝอย โดยให้ความรู้และรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตขยะมูลฝอยในแต่ละวันโดยนำ “แนวคิด 5 อาร์” มาใช้ในการดำเนินงาน

2. จัดการระบบการรีไซเคิล หรือการรวบรวมเพื่อนำไปใช้ใหม่

2.1 การปลูกจิตใต้สำนึกและให้ความรู้แก่ประชาชนให้ประชาชนให้ความสำคัญในการแยกขยะมูลฝอย

2.2 รณรงค์ให้ประชาชนแยกประเภทขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้

2.3 จัดระบบที่เอื้อต่อการทำขยะมูลฝอยรีไซเคิล

- จัดภาชนะ (ถุง / ถัง) แยกประเภทขยะมูลฝอยที่จะใส่ให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐาน

- จัดระบบบริการเก็บ โดย

- หน่วยงานจัดเก็บเอง โดยแบ่งถังขยะเป็น 4 ถัง ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ ขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะมูลฝอยรีไซเคิล และขยะมูลฝอยอันตราย การเก็บขยะมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ให้เก็บทุกวัน ส่วนขยะมูลฝอยทั่วไป และขยะรีไซเคิลอาจเก็บสัปดาห์ละครั้ง สำหรับขยะมูลฝอยอันตรายอาจเก็บ 2 สัปดาห์ / ครั้ง

- จัดกลุ่มผู้ที่มีอาชีพรับซื้อของเก่าให้ช่วยเก็บขยะรีไซเคิลในรูปของการรับซื้อ

3.4 สรุปสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยภายในประเทศ

3.4.1 การเทกอง

ในอดีตประเทศที่พัฒนาแล้วได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการขยะ โดยการหาเทคโนโลยีและวิธีการต่างๆที่จะนำมาใช้กับการกำจัดขยะให้หมดไปหรือลดน้อยลงไป วิธีการเหล่านั้นก็คือเทคโนโลยีในการสร้างเตาเผาขยะ การฝังกลบ และการทำปุ๋ยหมักจากขยะ ซึ่งภายหลังพบว่ามาตรการและวิธีการต่างๆที่นำมาใช้ เป็นการแก้ปัญหาก็ที่ปลายเหตุ ทั้งนี้เพราะประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและการเพิ่มจำนวนประชากรย่อมมีความสัมพันธ์กับปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย แม้จะมีเทคโนโลยีแต่ก็เป็นเทคโนโลยีที่มีขีดจำกัดในการกำจัดขยะให้หมดไป ทำให้ความสามารถในการรับปริมาณขยะและการกำจัดขยะมีไม่เพียงพอ นอกจากนี้วิธีการจัดการขยะ แต่ละวิธีก็สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่น้อย ดังนั้นจึงมีการหามาตรการ และวิธีการอื่นๆที่จะใช้ในการลดปริมาณขยะให้น้อยลงไป ซึ่งเป็นการป้องกันปัญหาที่ต้นเหตุ เมื่อปริมาณขยะมูลฝอยมีปริมาณมากทำให้หน่วยงานในการกำจัดขยะมีภาระหน้าที่เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งส่งผลให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมขนส่ง คัดแยก และกำจัดมูลฝอยเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ขยะมูลฝอยที่ถูกทิ้งบางประเภทสามารถนำกลับมาแปรรูปเป็นวัสดุคืบใหม่หรือสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ การที่ขยะมูลฝอยดังกล่าวถูกทิ้งไว้โดยไม่มีการนำกลับมาใช้ใหม่มีผลทำให้ทรัพยากรย่อยหรือลงจากการที่ต้องหาวัสดุคืบใหม่มาใช้ ดังนั้นการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่อีกครั้ง ด้วยวิธีการ Reuse คือการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ซ้ำ และวิธี Recycle คือการนำขยะมูลฝอยไปแปรสภาพให้เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ จึงเป็นทางเลือกในการลดปริมาณขยะมูลฝอยและลดปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งการ Reuse และการ Recycle นอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยยังช่วยประหยัดอุปทานของทรัพยากรธรรมชาติ จากการนำทรัพยากรธรรมชาติใหม่มาใช้ อีกทั้งเป็นการช่วยลดต้นทุนในการผลิตสินค้า โดยการนำขยะมูลฝอยกลับมาเป็นวัสดุคืบอีกครั้งหนึ่ง การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มีอยู่หลายวิธี ขึ้นอยู่กับสภาพและลักษณะของขยะมูลฝอย สามารถแบ่งออกเป็น 5 แนวทางคือ

1. การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Material Recovery) เป็นการนำขยะมูลฝอยที่สามารถ คัดแยกได้กลับมาใช้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการแปรรูปใหม่ (Recycle) หรือแปรรูป (Reuse)
2. การแปรรูปเพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงาน (Energy Recovery) เป็นการนำขยะมูลฝอยที่สามารถเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อนหรือเปลี่ยนเป็นก๊าซชีวภาพมาเพื่อประโยชน์

3. การนำขยะมูลฝอยจำพวกเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทานอาหาร หรือการประกอบอาหาร ไปเลี้ยงสัตว์

4. การนำขยะมูลฝอยไปปรับสภาพให้มีประโยชน์ต่อการบำรุงรักษาดิน เช่น นำขยะมูลฝอยสดหรือเศษอาหาร ไปทำปุ๋ยหมัก 30

5. การนำขยะมูลฝอยไปปรับปรุงพื้นที่ โดยนำขยะมูลฝอยมากำจัดโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกหลัก (Sanitary landfill) จะได้พื้นที่สำหรับปลูกพืช สร้างสวนสาธารณะ สนามกีฬา เป็นต้น การกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการเทกองนั้น เป็นวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ปลอดภัย การเทกองแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การเทกองกลางแจ้ง

วิธีการดำเนินการจะไม่มีแนวทางปฏิบัติอย่างเด่นชัด ไม่มีรูปแบบ แนวทางปฏิบัติที่ใช้ คือ ไม่มีการควบคุมสิ่งแวดล้อม ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยมักอาศัยอยู่ในบริเวณสถานที่กำจัดขยะ มูลฝอย

2. การเทกองแบบควบคุม

วิธีการดำเนินการนั้นบางแห่งใช้วิธีตรวจสอบโดยระบบบัญชีขยะมูลฝอยและของเสีย เทกองขยะมูลฝอยและบดอัด มีอุปกรณ์จำกัด เช่น มีรั้วและมีเจ้าหน้าที่บางส่วนประจำภายในบริเวณแนวทางปฏิบัติที่ใช้คือ ไม่มีหรือมีการควบคุมสิ่งแวดล้อมเพียงเล็กน้อย ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยอาศัยอยู่ในบริเวณสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

3.4.2 การฝังกลบ

การกำจัดมูลฝอยโดยวิธีการฝังกลบนี้เป็นการนำมูลฝอยมาเทกองในพื้นที่ซึ่งได้จัดเตรียมไว้แล้วใช้เครื่องจักรกลเกลี่ยและบดอัดให้ขุดตัวลงแล้วใช้ดินกลบทับและบดอัดให้แน่นอีกครั้งหลังจากนั้นนำมูลฝอยมาเกลี่ยและบดอัดอีกเป็นชั้นๆสลับด้วยชั้นดินกลบเพื่อป้องกันปัญหาในด้านกลิ่น

แมลงและน้ำฝนชะล้างและเหตุราคาอื่นๆ อินทรีย์สารที่มีอยู่ในมูลฝอยจะถูกย่อยสลายตามธรรมชาติโดยจุลินทรีย์เป็นขบวนการย่อยสลายชนิดไร้อากาศ ทำให้มูลฝอยขุดตัวเกิดก๊าซมีเทนและน้ำเสียขึ้นในชั้นของมูลฝอยการดำเนินการฝังกลบมูลฝอยจะต้องมีมาตรการในการป้องกันหรือบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้น และการระบายก๊าซออกจากบริเวณที่ฝังกลบ พื้นที่ที่จะใช้ในการฝังกลบนี้จะต้องมีการสำรวจและตรวจสอบแล้วว่าเป็นความเหมาะสม กล่าวคือเป็นพื้นที่ว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือเป็นที่ด้อยคุณค่าทางการเกษตร ไม่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง เป็นต้น

การกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบนั้น เป็นวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ค่อนข้างจะปลอดภัย หากมีการดำเนินการและปฏิบัติตามแนววิธีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด การฝังกลบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การฝังกลบขยะมูลฝอยแบบวิศวกรรม

ในการดำเนินงานมีการตรวจปริมาณขยะมูลฝอย มีการกลบขยะมูลฝอยด้วยวัสดุ และบดอัด มีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ข้าง และอาจมีผู้คัดแยกขยะมูลฝอยอาศัยอยู่ใน บริเวณสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย แนวทางปฏิบัติที่ใช้คือ มีการติดตามผลทางสิ่งแวดล้อมอยู่ข้าง มีการควบคุมด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มีวัสดุกันซึมปูรองหลุมฝังกลบขยะมูลฝอย มีระบบบำบัดน้ำเสีย มีการบำบัดน้ำชะจากขยะมูลฝอย มีท่อระบายก๊าซ แต่การควบคุมอาจจะทำงาน ไม่ได้หรือไม่ได้นำมาปฏิบัติ

2. การฝังกลบขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล

ในการดำเนินงานมีการตรวจปริมาณขยะมูลฝอย มีวัสดุกลบและมีขั้นตอนการบดอัด มีรั้ว มีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่เพียงพอ ไม่มีผู้คัดแยกขยะมูลฝอยอาศัยอยู่ภายในบริเวณ สถานที่ฝังกลบ แนวทางปฏิบัติที่ใช้คือมีการติดตามผลด้านสิ่งแวดล้อมเป็นประจำ มีการควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมตามภารกิจ รวมทั้งมีวัสดุปูรองหลุมฝังกลบขยะมูลฝอย มีการระบายน้ำ มีการบำบัดน้ำชะขยะมูลฝอย และมีท่อระบายก๊าซ ข้อดีของวิธีการฝังกลบคือ ความยืดหยุ่นของระบบดี ในกรณีที่มีปัญหาระหว่างปฏิบัติงาน กะทันหัน เช่นเครื่องจักรชำรุดสามารถกันพื้นที่สำหรับเก็บพักมูลฝอยที่ตกค้างไว้ในพื้นที่ที่กำหนดให้ได้โดยเลือกกันพื้นที่ที่อยู่ลับตาคนหรือในบริเวณที่จะก่อปัญหาต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด และสามารถรับมูลฝอยที่ตกค้างไว้ในบริเวณจำกัดได้มากกว่าระบบอื่น ระบบของการฝังกลบจะไม่ซับซ้อน สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย โดยเฉพาะสำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการ ไม่ต้องการความชำนาญสูงนัก ในการดำเนินงาน สามารถนำไปใช้ปรับปรุงพื้นที่ที่หมดคุณค่าหรือมีคุณค่าต่ำให้กลับมีคุณค่าเพิ่มขึ้นได้ เช่น ขุมเหมือง บ่อขุดดินลูกรัง หรือพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ไม่ได้แล้วหรือได้ผลต่ำ มูลฝอยที่นำเข้ามากำจัด จะไม่มีมูลฝอยตกค้างสามารถนำเข้าได้หมด กำจัดมูลฝอยได้เกือบทุกประเภท ยกเว้นมูลฝอยที่เป็นพิษและติดเชื้อและไม่จำเป็น ต้องมีการแยกประเภทของมูลฝอยก่อนทำการกำจัด อีกทั้งเมื่อใช้พื้นที่เสร็จแล้วสามารถจัดทำเป็นสวนสาธารณะหรือทำเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือเป็นพื้นที่สีเขียวอย่างอื่นตามความเหมาะสมได้

การฝังกลบขยะมูลฝอยโดยวิธีการฝังกลบนั้น โดยทั่วไปเข้าใจว่าเป็นวิธีการกำจัดขยะที่ยั่งยืน น้อยที่สุดเพียงแต่จัดหาพื้นที่ที่มีขนาดกว้างใหญ่เพียงพอที่จะเป็นสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยก็เป็นการเพียงพอแล้ว แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วการฝังกลบในปัจจุบันกลับเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อหลายด้านด้วยกัน เช่น

- กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากขยะมูลฝอยที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ ปัญหากลิ่นเน่าเหม็น เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์เชื้อโรคของสัตว์ต่างๆ เช่น หนู แมลงวัน แมลงสาบ เป็นต้น และปัญหาที่นำกลัวยิ่งไปกว่านั้นก็คือ ปัญหาสารพิษจากขยะที่ซึมเข้าไปในแหล่งน้ำใต้ดิน เมื่อใดก็ตามที่มีการสะสมของสารพิษในแหล่งน้ำใต้ดินแล้ว ผลร้ายจะตกอยู่กับประชาชนและเป็นการยากที่จะจัดการแก้ปัญหาได้ ในประเทศที่พัฒนาแล้วจึงพยายามป้องกันแก้ไขปัญหานี้ ด้วยการใช้มาตรการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ทำให้ที่ฝังกลบถูกสุขลักษณะอย่างการฝังกลบขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล แต่ก็ยังพบว่าไม่มีที่ฝังกลบใดที่จะปราศจากปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แม้แต่ที่ฝังกลบที่มี ประสิทธิภาพสูงสุดก็ยังคงหลีกเลี่ยงปัญหาสิ่งแวดล้อมไปไม่ได้ พื้นที่ฝังกลบส่วนใหญ่พบว่า มีการรั่วไหลของขยะลงสู่ใต้ดิน และสถานที่ฝังกลบบางแห่งไม่อาจจะรับรองได้ว่าจะไม่สร้างความเสียหายหรือผลกระทบต่อชุมชน

- ปัญหาการต่อต้านจากประชาชน

ปัญหาการต่อต้านจากประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงบริเวณที่ฝังกลบ เนื่องจากไม่มีใครต้องการให้สิ่งที่เป็นขยะอยู่ใกล้บ้านของตนเอง เมื่อใดก็ตามที่มีข่าวออกมาว่าจะมีการสร้างที่ฝังกลบแห่งใหม่ เมื่อนั้นก็จะได้รับการต่อต้านจากประชาชนเสมอมา

- ปัญหาราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้นมาก

ในขณะที่ขบวนการสร้างที่ฝังกลบจำเป็นต้องใช้พื้นที่ขนาดใหญ่จึงทำให้ต้นทุนในการก่อสร้างสูง นอกจากนี้พื้นที่ที่จะใช้สำหรับการฝังกลบมีจำนวนลดน้อยลงไปเป็นลำดับ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยใหม่เพิ่มขึ้นมากกว่า 100 แห่ง โดยประมาณกันว่า สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยสำหรับเทศบาลทุกแห่งกว่า 1,000 แห่ง ในจำนวนเหล่านี้ประมาณ 104 แห่งได้ดำเนินการก่อสร้างระบบแบบมีมาตรฐาน โดยใช้งบประมาณของรัฐบาล สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองของ 76 จังหวัด และประมาณร้อยละ 57 ของเทศบาลเมืองมีสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) หรือแบบวิศวกรรม (Engineering Landfill) เทศบาลตำบลกว่า 1,000 แห่ง มีเพียงร้อยละ 4 เท่านั้น ที่มีสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย ส่วนที่เหลือยังคงใช้วิธีกำจัดแบบเทกองกลางแจ้งในบริเวณพื้นที่รกร้างหรือไม่ได้ประโยชน์

โดยทิ้งขยะมูลฝอยอยู่ทั่วไปการเทกองแบบควบคุม	13 %
การฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล	6 %
การฝังกลบแบบถูกหลักวิศวกรรม	51 %
การเทกองกลางแจ้ง	30 %

3 การเผาขยะ

การกำจัดมูลฝอยโดยใช้เตาเผาเป็นวิธีการกำจัดมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพดีมากที่สุดวิธีหนึ่งที่สามารถลดปริมาณมูลฝอยลงได้ประมาณร้อยละ 80-90 อาศัยลักษณะสมบัติของมูลฝอยซึ่งสามารถติดไฟได้ภายในเตาโดยมีอากาศหรือเชื้อเพลิงเสริมภายใต้อุณหภูมิความดันที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับรูปแบบและขนาดของเตาเผาแต่ละประเภทผลที่ได้จากปฏิกิริยาเผาไหม้จะเกิดก๊าซชนิดต่างๆไอน้ำ ผุ่นและขี้เถ้าอุณหภูมิเผาไหม้ขึ้นสุดท้ายภายในเตา ซึ่งโดยทั่วไปจะอยู่ในช่วงระหว่าง 850-1200 องศาเซลเซียส ในหลายประเทศจะนำวิธีการ เผาขยะด้วยเตาเผาที่ใช้ความร้อนสูงในการกำจัดขยะมูลฝอยเพราะมีข้อดีคือสามารถลดน้ำหนักและปริมาตรมูลฝอยลงได้มาก ทำให้มูลฝอยใหม่ปราศจากเชื้อโรคเถ้าที่เหลือสามารถนำไปถมที่ถมได้ ใช้พื้นที่ในการก่อสร้างโรงงานน้อย ประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งมูลฝอยเพราะสามารถสร้างในตัวเมืองได้ อีกทั้งยังสามารถนำเอาความร้อนที่เกิดขึ้นไปใช้ประโยชน์ได้แม้การเผาขยะ โดยวิธีนี้จะมีประสิทธิภาพทำให้สามารถกำจัดขยะได้หมดจะเหลือก็เพียงเถ้าถ่านเท่านั้นแต่ปัญหาที่ตามมาก็คือ

ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่ต้องรับเอาสารพิษที่ปนมากับอากาศจากการเผา หากอุณหภูมิที่ใช้ในการเผาสูงไม่มากพอทำให้การเผาไหม้ไม่สมบูรณ์แบบและเถ้าที่ได้จากการเผามีสารพิษเจือปนอยู่ด้วย สิ่งเหล่านี้จะทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงรับเอามลพิษเข้าสู่ร่างกายรวมทั้งสะสมอยู่ในแหล่งอาหารด้วย นอกจากนี้แล้วยังต้องใช้บุคลากรที่มีความชำนาญสูง ราคา

เตาเผาขยะแต่ละเตามีราคาสูงมากรวมถึงค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาที่สูงเกินกว่าประเทศกำลังพัฒนา ทั้งหลายจะแบกรับได้ โรงเผาขยะมูลฝอยจังหวัดภูเก็ต โรงเผาขยะมูลฝอยจังหวัดภูเก็ต ใช้งบประมาณ จากภาครัฐ ในการดำเนินการก่อสร้างจำนวน 788 ล้านบาท ใช้เทคโนโลยีเตาเผาประเภทตะกรับ แบบ เมาใหม่ต่อเนื่อง กำลังการเผา 250 ตันต่อวันพร้อมพื้นที่การติดตั้งเตาที่ 2 มีระบบการบำบัดก๊าซจากการ เมาใหม่แบบระบบแห้งพร้อมเครื่องดักฝุ่นแบบถุงกรอง มีระบบผลิตไฟฟ้าแบบกังหันไอน้ำ 2,500 กิโลวัตต์ แบบแรงดันย้อนกลับมูลฝอยที่สามารถนำเข้าเตาเผาได้จะต้องเป็นมูลฝอยที่ติดไฟได้ และมี ขนาดความยาวด้านใดด้านหนึ่งไม่เกิน 50 เซนติเมตร

มูลฝอยที่ห้ามนำเข้าเตาเผา ได้แก่ มูลฝอยที่เป็นวัสดุที่ระเบิดได้ อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์อะไหล่ มอเตอร์ไซค์ ขากรถยนต์ทุกชนิดและของเสียอันตรายจากโรงพยาบาล อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในโรงเผาเป็น อุปกรณ์ที่มีความสามารถสูงในด้านการป้องกันมลภาวะต่างๆ เช่น

- โรงเผาขยะมูลฝอยได้รับการติดตั้งระบบควบคุมมลพิษทางอากาศ แบบแห้งประสิทธิภาพสูง (เครื่องดักฝุ่นแบบถุงกรอง) เพื่อกำจัดฝุ่น และ ก๊าซอันตราย (ซัลเฟอร์ไดออกไซด์, ไฮโดรเจนคลอไรด์)

- น้ำเสียจากโรงเผาขยะมูลฝอยได้รับบำบัดด้วยระบบบำบัดน้ำเสียในโรงงานก่อนส่งไปยังโรง บำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองภูเก็ต

- ระดับเสียงจากการเผาไหม้ได้รับการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ

- ปริมาณของ HCl, SO_x และ NO_x ในปล่องควันได้รับการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง โรงเผาขยะ มูลฝอยได้ถูกออกแบบให้มีการป้องกันการแพร่กระจายของกลิ่นออกสู่ภายนอกได้อย่างมี ประสิทธิภาพ การดำเนินการของโรงเผาขยะมูลฝอยถูกควบคุมและตรวจสอบโดยระบบคอมพิวเตอร์ จากห้องควบคุมกลางระบบการคัดแยกขยะรีไซเคิล

ขยะจากชุมชน อุตสาหกรรม ถูกนำมาชั่งน้ำหนักก่อนเข้าสู่โรงงานเผา ซึ่งมีขยะเข้าสู่โรงงาน ประมาณ 350 ตันต่อวัน ในขณะที่ทางโรงงานสามารถกำจัดโดยวิธีการเผาได้ประมาณ 250 ตันต่อวัน ขยะส่วนเกินจะถูกกำจัดโดยวิธีการฝังต่อไป ขยะส่วนหนึ่งจะผ่านเข้าสู่ระบบการคัดแยก เพื่อแยกขยะรี ไซเคิลออกก่อนส่งส่วนที่เหลือเข้าสู่บ่อพัก ขยะเพื่อรอการเผาโดยขยะจะถูกส่งไปตามสายพาน มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าหน้าที่ทำการคัดแยกขยะรีไซเคิลออก ขยะส่วนที่จัดการด้วยวิธีการเผา จะถูกนำมาเก็บไว้ที่บ่อพักขยะขนาดใหญ่ มีห้องควบคุมการทำงานของปั้นจั่นในการคีบขยะเข้าสู่ห้องเผาซึ่งสามารถคีบขยะได้ ถึง 2 ตันในการคีบแต่ละครั้ง อุณหภูมิห้องเผา 800-950 องศาเซลเซียส ในขั้นแรกใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิงเมื่ออุณหภูมิ 400 องศาเซลเซียส จะใช้ขยะเป็นเชื้อเพลิง เผาได้ 24 ชั่วโมง กระบวนการกำจัดมูลฝอยแบบเตาเผา จะมีความร้อนเกิดขึ้น ผลผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ 2.5 เมกกะวัตต์เพียงพอในการใช้ในโรงงานและนำไปใช้กับระบบบำบัดน้ำเสีย และส่งให้การไฟฟ้า แต่บางครั้งได้กระแสไฟฟ้าน้อยกว่าความต้องการใช้ เนื่องจากขยะเป็นเชื้อเพลิงให้อุณหภูมิไม่คงที่จึงต้องซื้อไฟฟ้าเข้า ดังนั้นระบบไฟฟ้าของโรงเผาขยะ จึงต้องเชื่อมต่อกับระบบไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเพื่อรับส่งกระแสไฟฟ้าได้ตลอดเวลา ปริมาณขยะมูลฝอยไม่เพียงพอสำหรับการเผา จนต้องมีการนำขยะจากที่อื่นมาเผารวมกัน ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพิ่มสูงขึ้น ไปอีก

มูลฝอยแท้ที่จริงนั้นมีการปล่อยสารไดออกซินออกมาปนเปื้อนสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ผลวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ยังบ่งชี้ด้วยว่าในระหว่างการเผาไหม้มีโลหะหนักหลายชนิดที่เป็นพิษที่ถูกปล่อยออกมาเกินระดับมาตรฐาน เช่น ตะกั่ว แคดเมียม ทองแดง ตลอดจนมีการกองขี้เถ้าที่เหลือจากการเผาไหม้ไว้ในบ่อกลางแจ้งในพื้นที่ป่าชายเลน โดยไม่มีการฝังกลบ โดยพบว่าในบริเวณดังกล่าวมีสารตะกั่วปนเปื้อนสูงกว่ามาตรฐาน 105 เท่า ทองแดงสูงกว่ามาตรฐาน 40 เท่า และแคดเมียมสูงกว่ามาตรฐาน 21 เท่า

4 การทำปุ๋ยหมัก

วิธีการหมักทำปุ๋ย สามารถแบ่งได้เป็น 2 วิธีคือ วิธีกองบนพื้นหรือในหลุม กับวิธีหมักมูลฝอยโดยใช้เครื่องจักรกล การใช้เครื่องจักรกลในขบวนการหมัก จะช่วยให้ระยะเวลาในการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุสั้นลงกว่าวิธีตามธรรมชาติ การทำปุ๋ยหมักมีความเหมาะสมกับขยะสดหรือขยะที่เป็นเศษอาหาร การใช้วิธีการนี้จะประสบผลสำเร็จได้ก็จริงก็ต่อเมื่อมีการคัดแยกขยะเสียก่อน วิธีการทำปุ๋ยหมักจากขยะสดอาศัยเทคโนโลยีที่ไม่ซับซ้อน เพียงแค่ใช้อากาศและเชื้อจุลินทรีย์ในการย่อยสลายขยะมูลฝอย ภายหลังจากการย่อยสลายแล้วขยะมูลฝอยจะมีลักษณะคล้ายดินที่มีธาตุอาหารสำหรับพืชปนอยู่ วิธีการทำปุ๋ยหมักจากขยะมูลฝอยนี้ไม่มีความยุ่งยากและไม่ต้องอาศัยพื้นที่เยอะเท่าการฝังกลบ แต่ปัญหาคือสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค เช่น หนูแมลงสาบ และแมลงวัน จะใช้เป็นแหล่งอาหารและที่อยู่ และปัญหาที่สำคัญคือปัญหากลิ่นเหม็น ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการปัญหาให้เบา

บางลง เป็นต้นว่าในปัจจุบันมีการศึกษาหาวิธีการที่จะไม่เกิดกลิ่นเหม็นได้สำเร็จ โดยอาศัยเชื้อจุลินทรีย์และอากาศช่วยย่อยสลาย การทำปุ๋ยหมักมีความเหมาะสมกับประเทศ เกษตรกรรมมากเพราะมีขยะสดมาก เช่นประเทศไทย และหากทำปุ๋ยหมักถูกวิธี จะได้ปุ๋ยเป็นผลผลิตที่นำมาใช้ในเชิงเกษตรกรรมแทนปุ๋ยเคมีได้ข้อดีของวิธีการทำปุ๋ยหมักคือ ใช้พื้นที่น้อย ปุ๋ยที่ผ่านการร่อนแล้วสามารถใช้เป็นสารบำรุงดินได้สามารถทำลายจุลินทรีย์ที่เป็นเชื้อโรคได้ อีกทั้งยังได้รับผลพลอยได้ เช่น เศษเหล็ก แก้ว พลาสติก จากการคัดแยกมูลฝอย ส่วนข้อเสียของการหมักทำปุ๋ยคือ ค่าลงทุนในการก่อสร้างค่อนข้างสูง มีปัญหาเรื่องของตลาดจำหน่าย ปัญหาของเครื่องจักรและส่วนประกอบ เช่น การบดขจัดข้อเสียบ่อยๆ ต้องมีขบวนการกำจัดของเหลือที่แยกจากขบวนการหมัก มีข้อจำกัดในการเลือกสถานที่ ต้องอยู่ห่างจากชุมชนปัญหาเศรษฐกิจในเรื่องกลิ่นในระหว่างการย่อยสลายในอดีต

5 การรีไซเคิล

จากการประมวลข้อมูลจากกรมอุตสาหกรรม กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สถาบันอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ สมาคมอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษไทย สามารถประมาณการปริมาณการใช้ประโยชน์ของเสียเชิงอุตสาหกรรม ปี พ.ศ. 2544 ได้ดังนี้

1. อุตสาหกรรมกระดาษ

อุตสาหกรรมกระดาษ มีปริมาณการนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ ประมาณ 1.02 ล้านตัน คิดเป็นอัตราร้อยละ 32 ของปริมาณของเสียประเภทกระดาษทั้งหมดทั่วประเทศ ซึ่งมีประมาณ 3.14 ล้านตัน อย่างไรก็ตามทางด้าน การตลาดมีการแข่งขันค่อนข้างสูง เพราะสามารถขึ้นรูปเป็นบรรจุภัณฑ์ได้ง่ายกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับวัสดุชนิดอื่น และการพิมพ์ข้อความเครื่องหมายการค้าค่อนข้างจะง่าย

ส่วนใหญ่จะใช้กลยุทธ์การแข่งขันด้านคุณภาพของสินค้าเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดมากกว่าใช้กลยุทธ์ราคา สำหรับการแข่งขันทันกับวัสดุอื่นที่สำคัญคือ พลาสติก เช่น กล่อง ถุง กระป๋องและขวด การใช้กระดาษเก่ามาทำเยื่อกระดาษคุณภาพของกระดาษจะลดลง เนื่องจากเส้นใยจะสั้นลงความเหนียวของกระดาษจะลดลงและการปนเปื้อนจะเพิ่มขึ้น ในกรณีที่กระดาษที่นำมารีไซเคิลมีการปนเปื้อนและฉีสารสีอื่นๆ เช่นเม็ดเม็บบ้างเล็กน้อยเช่นกระดาษเปื้อก เศษกระดาษแม้จะขาด หรือถูกตัดย่อยให้มีขนาดเล็กเพียงใดสามารถรีไซเคิลได้ กระดาษเปื้อนน้ำยาเช็ดกระจกสามารถนำกลับมารีไซเคิลได้โดยควรทำ

การล้างและทำความสะอาดแก้วที่ถูกไฟไหม้ไม่นิยมนำกลับมารีไซเคิล นอกจากนั้นแก้วใสที่ติดสติ๊กเกอร์ลวดลายต่างๆเมื่อนำมาหลอมใหม่ ทำให้มีสารปนเปื้อนปะปนมาก อาจทำให้แก้วที่ผลิตเป็นภาชนะมีเนื้อแก้วไม่ใสเท่าที่ควร

ปัจจุบันราคาของเศษแก้วมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ต้นทุนการผลิตแก้วสูง ราคาของแก้วจึงต้องสูงขึ้นตามไปด้วย ธุรกิจต่อเนื่องจากการใช้บรรจุภัณฑ์แก้วจึงหันไปใช้บรรจุภัณฑ์จากวัสดุอื่นแทนแก้วปริมาณของเศษแก้วที่ป้อนเข้าโรงงานเพื่อการรีไซเคิลนั้นมีปริมาณไม่แน่นอน ต้องมีการนำเศษแก้วจากต่างประเทศ สำหรับแก้วจะสลายตัวได้ง่ายกว่าโลหะและพลาสติก แต่จะสลายตัวได้ยากกว่ากระดาษแก้วจะใช้เนื้อที่ในการฝังกลบมาก

3) อุตสาหกรรมพลาสติก มีปริมาณการนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ ประมาณ 0.67 ล้านตัน คิดเป็นอัตราร้อยละ 23 ของปริมาณของเสียประเภทพลาสติกทั่วประเทศ ซึ่งมีประมาณ 2.93 ล้านตัน สำหรับการตลาดพลาสติกภาวการณ์แข่งขันมีสูงมากในประเทศไทยมีโรงงานพลาสติกจำนวนมาก ทำให้มีความต้องการในการใช้พลาสติกจำนวนมากตามมาด้วย ในจำนวนนี้ใช้ผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์ต่างๆ ประมาณร้อยละ 77 ของยอดการใช้พลาสติกทั้งหมด เนื่องจากความหลากหลายของผลิตภัณฑ์พลาสติกประกอบกับมีผู้ประกอบการจำนวนมาก ดังนั้นพลาสติกจึงมีศักยภาพทางการตลาดของวัสดุเก่าใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ได้สูง อย่างไรก็ตามการนำเศษพลาสติกมาใช้เป็นวัตถุดิบ จะมีปัญหาเรื่องความสม่ำเสมอของวัตถุดิบ เศษพลาสติกที่นำมารีไซเคิลมีการปนเปื้อนทำให้เครื่องจักรที่ผลิตเม็ดพลาสติกรีไซเคิลรีไซเคิลเสื่อมสภาพและชำรุดเร็ว เสียค่าใช้จ่ายในการล้างและทำความสะอาด ทำให้การรีไซเคิลพลาสติกมีต้นทุนในการผลิตสูง เนื่องจากต้องใช้แรงงานจำนวนมากในการคัดแยกเศษพลาสติกที่นำมารีไซเคิลซึ่งโดยทั่วไปมักไม่ได้มีเครื่องหมายรีไซเคิลแยกตามชนิดของพลาสติกอย่างเด่นชัด ปัญหาสำคัญในกระบวนการรีไซเคิลพลาสติกคือผลิตภัณฑ์ที่มีรูปลักษณะเหมือนกัน แต่ใช้พลาสติกต่างชนิดกันซึ่งไม่สามารถนำมารีไซเคิลด้วยกันได้ ต้องใช้ความชำนาญและประสบการณ์ของผู้คัดแยก

การแปรรูปพลาสติกกลับมาเป็นเม็ดพลาสติกรีไซเคิลเพื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าอุปโภคใหม่นั้นมีข้อจำกัดทางด้านเทคนิค เนื่องจากคุณภาพของเม็ดพลาสติกจะด้อยลงจึงมักต้องใช้ร่วมกับเม็ดพลาสติกใหม่ และไม่สามารถนำกลับมาใช้ในการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัสอาหารได้ ขวดพลาสติกที่เป็นบรรจุภัณฑ์เครื่องอุปโภคต่างๆที่ไม่ใช่ขยะอันตรายที่ยังคงรูปเดิม ไม่บุบหรือขาดสามารถนำมาใช้ซ้ำได้ง่ายหากมีการเก็บรวบรวมที่ดีพอ พลาสติกที่ใช้แล้วถูกทิ้งโดยไม่ถูกแยกเพื่อนำกลับมารีไซเคิล

1) อุตสาหกรรมเหล็ก

อุตสาหกรรมเหล็ก มีปริมาณการนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ ประมาณ 2.29 ล้านตัน คิดเป็น อัตราร้อยละ 80 ของปริมาณของเสียประเภทเหล็กทั้งหมดทั่วประเทศ ซึ่งมีประมาณ 2.85 ล้านตัน บรรจุภัณฑ์โลหะแต่ละชนิดจะมีรูปแบบเฉพาะอย่าง ดังนั้นภาวการณ์แข่งขันทางการตลาดระหว่างผู้ประกอบการผลิตบรรจุภัณฑ์โลหะ จึงแข่งขันกันเฉพาะภายในส่วนตลาดของตนเอง อย่างไรก็ตามลักษณะการแข่งขันของบรรจุภัณฑ์โลหะในอีกรูปแบบหนึ่ง เป็นการแข่งขันระหว่างหรือข้ามชนิดของวัสดุ เช่น หลอดอลูมิเนียมบรรจุยาเสพติด จะแข่งขันกับหลอดลามิเนต ในส่วนกระป๋องใส่น้ำผลไม้แข่งขันกับกล่องกระดาษ เป็นต้น ในขบวนการผลิตด้านเศษเหล็กบางมากจะมีเนื้อเหล็กน้อย การถลุงใหม่จึงต้องเสียเวลาที่จะผสมเหล็กบางและเหล็กหนาร่วมกันไป ส่วนเศษเหล็กที่นำมาหลอมมีหลายชนิด มีทั้งที่มีเนื้อเหล็กน้อยและเนื้อเหล็กมาก

2) อุตสาหกรรมอลูมิเนียม

อุตสาหกรรมอลูมิเนียม มีปริมาณการนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ ประมาณ 0.14 ล้านตันคิดเป็น อัตราร้อยละ 49 ของปริมาณของเสียประเภทอลูมิเนียมทั้งหมดทั่วประเทศ ซึ่งมีประมาณ 0.28 ล้านตัน อลูมิเนียมเป็นวัสดุอีกประเภทหนึ่งที่สามารถนำมาหล่อใหม่เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ ได้แก่ อะไหล่รถยนต์ ชิ้นส่วนของเครื่องมือและเครื่องจักรที่ใช้ในงานในอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ อุปกรณ์ก่อสร้างได้แก่ โครงประตูหน้าต่าง ฝ้าเพดาน นอกจากนี้ก็นำมาทำเป็นเก้าอี้และภาชนะอื่นๆที่มีน้ำหนักเบา แข็งแรง ทนทาน เช่น กะละมัง ชันน้ำ กระป๋องอลูมิเนียม เป็นต้น เศษอลูมิเนียมที่นำมาหล่อใหม่จะได้เนื้ออลูมิเนียมมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความหนาของอลูมิเนียมที่นำมาหล่อใหม่ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีอลูมิเนียมร้อยละ 80-85 โดยอีกร้อยละ 15-20 เป็นส่วนที่เสียไป การนำเศษอลูมิเนียมมาใช้นั้นจะช่วยให้ประหยัดต้นทุนการผลิตเป็นการนำของที่ใช้แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ช่วยลดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ในขณะเดียวกันกระบวนการผลิตก็ยังช่วยลดต้นทุนค่าเชื้อเพลิงอีกด้วย ขณะเดียวกันเศษอลูมิเนียมที่นำมาใช้รีไซเคิลก็มีการปะปนของโลหะอื่นๆ และสีเข้ามาด้วย เนื่องจากเครื่องหลอมอลูมิเนียมที่มีในประเทศยังไม่สามารถทำให้ได้คุณภาพที่ดี การคัดแยกยังไม่ดีพอ การรณรงค์เก็บเศษอลูมิเนียมเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ในประเทศยังไม่แพร่หลายมากนัก เศษอลูมิเนียมยังมีจำนวนน้อย ต้องมีการนำเข้าเศษอลูมิเนียมจากต่างประเทศ ทำให้แนวโน้มของราคาของเศษอลูมิเนียมมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ

6) อุตสาหกรรมยางรถยนต์

อุตสาหกรรมยางรถยนต์ มีปริมาณการนำกลับมาใช้ใหม่ในรูปแบบต่างๆ รวมประมาณ 76,000 ตัน คิดเป็นอัตราร้อยละ 21 ของปริมาณของเสียประเภทยางรถยนต์ ใช้แล้วทั้งหมดทั่วประเทศซึ่งมีประมาณ 0.36 ล้านตัน ผลิตภัณฑ์ยางเป็นวัสดุที่ทำมาจากยางพาราและได้นำมาทำการ รีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์เดิม เช่น การหล่อดอกยางรถยนต์จากยางรถยนต์เก่า หรือนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ในรูปแบบของภาชนะบรรจุสินค้า ยางรองผลิตภัณฑ์ เฟอร์นิเจอร์ รองเท้า ถังขยะ เป็นต้น การนำไปหล่อดอกเป็นยางรถยนต์ที่นำกลับไปใช้ใหม่จะต้องใช้เทคโนโลยีที่สูงพอสมควร แต่การนำมาทำเป็นภาชนะเฟอร์นิเจอร์ ถังขยะและรองเท้าไม่ต้องใช้เทคโนโลยีที่สูงมากนัก แต่จะต้องใช้ฝีมือในการประดิษฐ์ ตกแต่ง การออกแบบ และฝีมือในการทำให้เกิดความงดงามและก่อให้เกิดคุณค่าทางด้านการใช้สอยมากขึ้น

3.5 การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการค้าบถเกาะเพชร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.5.1 ประวัติ และความเป็นมา

ภาพที่ 3.3 ตราสัญลักษณ์ประจำอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำขวัญอำเภอ เมืองนาุ้งทุ่งนาข้าว ข้าวทะเล เสน่ห์หาดทราย มากหลายศิลป์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำบลเกาะเพชร เป็นตำบลที่แยกมาจากตำบลหน้าสวน เมื่อประมาณ 20 ปีที่แล้วสตน โดยนำชื่อตำบลมาจากวัดเกาะเพชร เดิมชื่อ วัดเกาะแคะด (สันนิษฐานว่า มาจาก “กอแคะด” ซึ่งเป็นชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ขึ้นอยู่มากในบริเวณนั้น) ต่อมาแผลงเป็น เกาะเพชร ตำบลเกาะเพชรเป็นตำบลที่ติดกับทะเลอ่าวไทย และเป็นตำบลหนึ่งในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการประมง และกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยกฐานะจากสภาตำบลมาเป็น อบต.เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2539 เป็น อบต.ชั้น 4 มีอาณาเขตรอบคลุมพื้นที่ทั้งตำบล ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน

ภาพที่ 3.4 ที่ทำการตำบลเกาะเพชร อำเภอกหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.5 สภาพข้อมูลพื้นฐาน

3.5.1 ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 ต.คตถนนสาย รพช. หัวอ้ายเต่า บ้านบางโหนด ระยะทางห่างจาก อำเภอกหัวไทร ประมาณ 15 กิโลเมตร มีเนื้อที่ ประมาณ 16,698 ไร่หรือประมาณ 26.718 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ	จด ตำบลขนานนาก อำเภอกปากพนัง
ทิศใต้	จด ตำบลหน้าสวน
ทิศตะวันตก	จด ตำบลบางนบ , ตำบลท่าซอม
ทิศตะวันออก	จด ทะเลอ่าวไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.5 แสดงพื้นที่ที่ติดต่อดำบลเกาะเพชร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.5.2 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลเกาะเพชร เป็นที่ราบลุ่มมีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน และมีพื้นที่ติดต่อกะเลอ่าวไทย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง คือ เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินบนมีสีดำ ส่วนดินล่างมีสีเทาหรือสีน้ำตาลอ่อน มีคลองหัวไทร – ปากหนัง ไหลผ่าน

3.5.3 สภาพภูมิอากาศ

พื้นที่ตำบลเกาะเพชรอยู่ในเขตภูมิอากาศร้อนแบบมรสุม มี 2 ฤดู คือฤดูฝนและฤดูร้อน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม จนถึงเดือน มกราคม โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงแรก ระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึง เดือน ตุลาคม เป็นช่วงที่ได้รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แต่มีปริมาณน้ำฝนไม่มากนัก

ช่วงที่สอง จากเดือนพฤศจิกายน ถึงมกราคม ได้รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดมาจากอ่าวไทยมีความชื้นสูง รวมทั้งพายุดีเปรสชัน จึงมีปริมาณฝนสูงกว่าในช่วงแรก

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเมษายนเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออ่อนกำลังประกออบกับมีกระแสลมพัดจากทางใต้ ทำให้อุณหภูมิสูงขึ้น และในระยะดังกล่าวจะร้อนมากที่สุดในรอบปี โดยในแต่ละปี อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดประมาณ 37.0 เซลเซียส และต่ำสุด

ประมาณ 18.0 เซลเซียส

3.5.4 จำนวนประชากร

ประชากรของตำบลเกาะเพชรทั้งสิ้น 7,490 คน แยกเป็น

ชาย 3,802 คน

หญิง 3,688 คน

มีความหนาแน่นเฉลี่ยต่อพื้นที่ประมาณ 3.56 คน / ตารางกิโลเมตร

จำนวนครัวเรือน 1,336 หลังคาเรือน

3.5.5 สภาพทางสังคม

3.5.6 การศึกษา

ข้อมูลด้านการศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	3	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	แห่ง
- โรงเรียนสอนศาสนาภาคที่ ๓ อื่น	5	แห่ง

3.5.7 ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

สถาบันทางศาสนา

- วัด	1	แห่ง
- มัสยิด	5	แห่ง

สถาบันทางศิลปวัฒนธรรม

- สภาวัฒนธรรมตำบล	1	แห่ง
-------------------	---	------

3.5.8 การสาธารณสุข

มีการให้บริการด้านสาธารณสุขในด้านจำนวนสถานบริการด้านสาธารณสุข

- สถานพยาบาลเอกชน	1	แห่ง
- สถานีอนามัย	1	แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.91 การรักษาความสงบเรียบร้อย

- สถานีตำรวจชุมชน	-	แห่ง
- ป้อมยามชุมชน	1	แห่ง

3.5.10 สภาพทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเขตพื้นที่ตำบลเกาะเพชรขึ้นอยู่กับภาคเกษตรเป็นหลัก ทำการเพาะเลี้ยง กุ้ง เศรษฐกิจส่วนใหญ่จะเน้นหนักทางด้านการค้าสัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยง ด้านประมงชายฝั่งและสัตว์ปีก เนื่องจากรายได้ดี และมีความต้องการของผู้บริโภคสูง ให้ผลตอบแทนเร็ว

3.5.11 การเกษตรกรรม

ด้านการเกษตรที่สำคัญของเขตพื้นที่ตำบลเกาะเพชร คือการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ปัจจุบันมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่ติดชายทะเลในเขตตำบลเกาะเพชร เป็นบริเวณที่มีการเลี้ยงกันมาก โดยเฉพาะหมู่ที่ 5, 6 และ 9 และ หมู่ที่ 1 บางส่วน ลักษณะการเลี้ยงเป็นการเลี้ยงแบบดั้งเดิมซึ่งก่อให้เกิดปัญหาระยะยาว ในเรื่องน้ำเสีย ปัจจุบัน ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาทำการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจในพื้นที่บ่อกุ้งร้างแทน

ข้อมูลอาชีพของตำบล : อาชีพหลัก ทำนากุ้ง, ประมง
อาชีพเสริม รับจับกุ้งกุลาดำ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเขตพื้นที่ตำบลเกาะเพชรขึ้นอยู่กับภาคเกษตรเป็นหลัก ทำการเพาะเลี้ยง กุ้ง เศรษฐกิจส่วนใหญ่จะเน้นหนักทางด้านการค้าสัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยง ด้านประมงชายฝั่งและ สัตว์ปีก เนื่องจากรายได้ดี

3.5.12 การบริการพื้นฐาน

3.5.13 การคมนาคม / ขนส่ง

ตำบลเกาะเพชรมีถนนสายสำคัญคือ ทางหลวงจังหวัด หมายเลข 4013 ผ่านและมีถนนเชื่อม ต่อหมู่บ้านอีกหลายสาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรังหินคลุกเชื่อมต่อกัน

3.5.14 การไฟฟ้า

การบริการทางด้านไฟฟ้าภายในตำบลเกาะเพชร มีใช้อย่างทั่วถึง ทุกครัวเรือน แต่ไฟฟ้าสาธารณะและไฟฟ้าเพื่อการเกษตรมีใช้ไม่ทั่วถึง

3.5.15 การประปา

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเพชร มีกิจการประปาเป็นของตนเอง แต่ยังไม่ครอบคลุมทุก ครัวเรือน แหล่งน้ำดิบที่นำมาจากสระเก็บน้ำดิบ การขุดเจาะบาดาล ซึ่งให้บริการน้ำประปาทุกหมู่บ้าน ยกเว้น หมู่ที่ 6 ที่มีการใช้ประปาหมู่บ้าน

3.5.16 การสื่อสารและโทรคมนาคม

ไปรษณีย์/โทรเลข ตำบลเกาะเพชรยังไม่มีที่ทำการ ไปรษณีย์/โทรเลข ให้บริการประชาชนต้องเดินทางไปใช้บริการในตัวอำเภอ

- การบริการโทรศัพท์ การบริการด้าน โทรศัพท์ปัจจุบัน บริษัท TOT จำกัด มหาชน สาขา หัวไทร ได้เปิดให้บริการในเขต ตำบลเกาะเพชรแต่ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงทุกหมู่บ้าน เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่เอื้ออำนวย

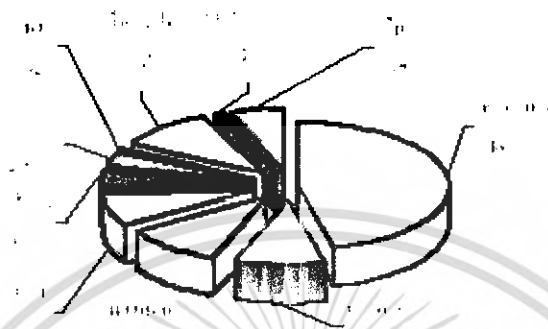
3.5.17 การจราจร

การจราจรในตำบลเกาะเพชร ใช้เส้นทางจราจรทางบกเป็นหลักซึ่งมีถนนทางหลวง จังหวัด หมายเลข 4013 และถนนลูกรังหินกลุ่ก และถนน คสล. ในหมู่บ้านอีกหลายสาย เชื่อมต่อกัน

3.5.18 ข้อมูลการปกครอง

ตำบล 11 แห่ง	เทศบาล 1 แห่ง
หมู่บ้าน 99 แห่ง	อบต. 1 แห่ง

3.5.19 ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยของเทศบาล จ.นครศรีธรรมราช

ภาพที่ 3.6 ร้อยละองค์ประกอบขยะมูลฝอยของเทศบาล จ.นครศรีธรรมราช

3.6 วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย

จากการสำรวจพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสาร ในการลดขยะมูลฝอย และการกำจัดอย่างถูกวิธี ยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามารับผิดชอบเรื่องขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง จำนวนถังขยะมีน้อย หรือไม่มีเลยในพื้นที่ที่ห่างไกลจากตัวเมือง ทำให้จำนวนขยะมูลฝอยมีจำนวนมากขึ้นทุกปี และจำนวนประชากรก็มีจำนวนมากขึ้นทุกปี และทาง ต.เกาะเพชร จะมีการกำจัดในวันสำคัญต่างๆ แต่ยังไม่ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่อง และยังมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และคิดถึงผลกระทบที่จะตามมาในอนาคต และผู้ที่รู้และสามารถรับข่าวสารในการลดขยะมูลฝอย และการกำจัดอย่างถูกวิธี มากที่สุด คือ กลุ่มเยาวชนที่กำลังศึกษา เมื่อเยาวชนได้รับข้อมูลจากสถาบันการศึกษา และข้อมูลต่างๆทางสื่อ จะส่งต่อข่าวสารที่ได้รับมา เผยแพร่ให้แก่ ครอบครัว และผู้ใกล้ชิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.1 วิเคราะห์แนวความคิด

เมื่อรู้ถึงกลุ่มเป้าหมายแล้วก็นำมาสร้างแนวคิดที่จะนำเสนอ

- แนวคิดที่ 1 คือ จัดตั้ง โครงการซื้อ ทรายขาว น้ำใส
- แนวคิดที่ 2 คือ ให้เห็นถึงภาพที่เสื่อมโทรมของบริเวณที่คนอาศัยถ้ายังไม่มี ความรับผิดชอบ
- แนวคิดที่ 3 คือ ทรายขาว น้ำใส ใน 4 ขั้นตอน บอกถึงวิธีการกำจัดขยะใน 4 วิธี
- 1.คิดก่อนซื้อ
  - 2.รีไซเคิล
  - 3.การฝังกลบขยะ
  - 4.การเผาขยะ
- แนวคิดที่ 4 คือ เพื่อกลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้ เป็นการให้สัญญาว่าจะปฏิบัติ ในการกำจัดอย่างถูกวิธี

3.7 วิเคราะห์สื่อที่เหมาะสม

ในการเลือกสื่อนั้นต้องเลือกสื่อสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด และเหมาะสมเพื่อให้เกิดผลที่ดี

1.โปสเตอร์

ดึงดูดความสนใจของผู้ที่พบเห็น ให้นานพอที่จะปลูกฝังความคิดที่ต้องการให้เกิดในจิตใจของผู้นั้นได้ สามารถคิดได้ตามต้องการ

2.โบรชัวร์ , โปสเตอร์ และซีดีให้ความรู้

เป็นสื่อโฆษณาขนาดเล็ก ที่สามารถกระจายไปได้ทุกแหล่งชุมชน สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อีกทางหนึ่ง

3. คัดเอาซ์

เป็นสื่อโฆษณากลางแจ้งที่ขนาดใหญ่ ที่คู่ทันสมัย ดึงดูดความสนใจได้มาก สามารถมองเห็นได้ ในระยะไกล สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ของที่ระลึก เสื้อ , พวงกุญแจ , แก้ว

สามารถเข้าได้ใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมายอีกทางหนึ่ง เพราะเป็นสิ่งที่ใช้ได้จริง

บทที่ 4

ขั้นตอนการออกแบบ

4.1 ขั้นตอนในการออกแบบร่างในโครงการ

จะเป็นการนำเสนอแบบร่าง ขั้นตอนในการออกแบบ แนวทางการออกแบบ และการออกแบบที่สมบูรณ์ ที่นำไปใช้จริง

4.1.1 ทิศโครงการ ทฤษฎี แนวคิด

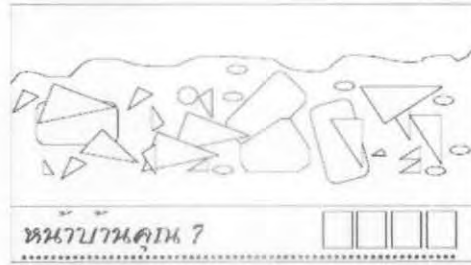
จัดตั้งโครงการนี้ขึ้นมาเพื่อตอบสนองกับแนวคิด ถึงเรื่องความสะอาด และกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี เพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องกับประชาชนในการลดปริมาณขยะ และเตือนให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียที่ตามมาในอนาคต

4.1.2 คิิตตราตั้ญตั้กษณ์ ของโครงการ ทราชชาว น้าส

โครงการ ทราชชาว น้า ส

ภาพที่ 4.1 ตัวอย่างโลโก้ของโครงการ

สัญลักษณ์ตัวอักษร	ให้มีลักษณะที่นุ่มนวล ไม่หยุคนึ่งเหมือนกับการเคลื่อนไหวของน้ำ แบบตัวอักษร คือ DS Ribbonas
สัญลักษณ์ภาพ	ออกแบบโดยใช้ต้นมะพร้าว ซึ่งเป็นต้นไม้ที่ขึ้นอยู่ชายทะเล
สี	ใช้ สีฟ้า และสีน้ำเงิน เพื่อเน้นถึงความสะอาดบริเวณพื้นที่ใกล้ทะเล
ปัญหาในการใช้โลโก้	เมื่อใช้ในงานที่มีพื้นสีเข้ม อ่านชื่อโครงการยากมองเห็นไม่ชัด เพราะ ตัวอักษรเป็นสีน้ำเงิน
แก้ปัญห	โดยการให้สีตัวอักษรเป็นสีขาว

ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างแบบร่างบิวบอร์ดหน้าบ้านคุณ

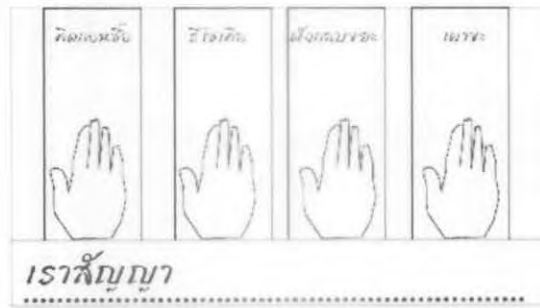
ภาพที่ 4.3 ป้ายบิวบอร์ด

เป็นการเตือนสติให้ประชาชนรู้ผลที่จะตามมา ถ้าพฤติกรรมการทำงานจะไม่ถูกวิธี โดยการ
ใช้คำว่า หน้าบ้านคุณ ตามด้วยเครื่องหมายคำถาม ให้กลุ่มเป้าหมายได้คิดต่อว่าภาพเหตุการณ์ที่
เกิดขึ้นนี้ เป็นเพราะสาเหตุอะไร

ภาพที่ 4.4 ตัวอย่างป้ายบิวบอร์ดไปใช้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5 แบบร่างป้ายบิวบอร์ด เราสัญญา

ภาพที่ 4.6 ตัวอย่างป้ายบิวบอร์ด

เป็นภาพ (เราสัญญา) เมื่อกลุ่มเป้าหมายรู้ถึงวิธีการกำจัดขยะ ได้ถูกต้อง และจะทำตามสิ่งที่รู้ มือแต่ละสีเป็นการใช้แทนประโยชน์ข้อความต่างๆ เป็นการแสดงถึงกลุ่มต่างๆ ที่จะร่วมมือกันในการลดปริมาณขยะ ไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่ง

1. คิดก่อนซื้อ – สีเขียว	2. รีไซเคิล – สีฟ้า
3. การฟังลมพระ – ม่วง	4. การเผาขยะ – เหลืองส้ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 ชีติ และปกชีติ

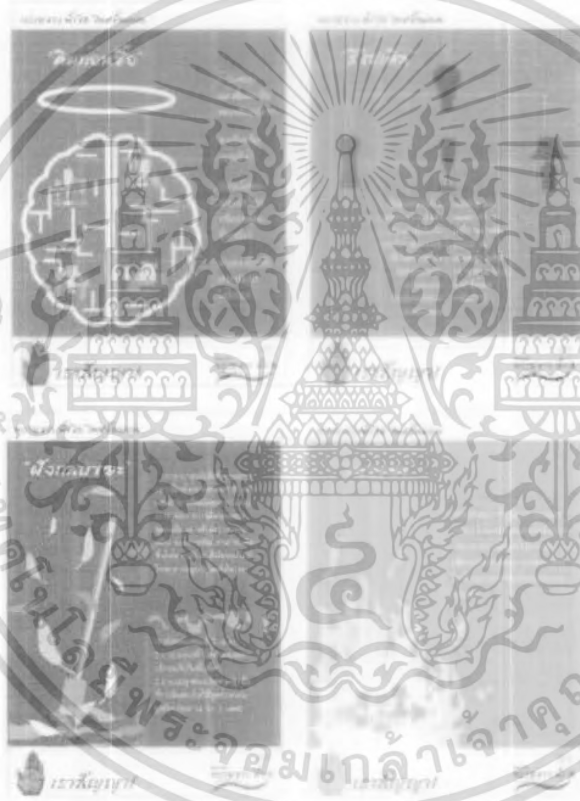
ภาพที่ 4.9 ตัวอย่างฝ่ามือบัวชิว

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผลิตโดยเน้นการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอเป็นเนื้อหาที่
สรุปใจความสำคัญ ลักษณะมีการพับเป็นรูปเล่มต่าง ๆ
วัสดุ กระดาษแข็งสามารถกันน้ำได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านหลัง

ภาพที่ 4.10 ตัวอย่าง ไปสการ์ด 4 แบบ

เป็นสื่อขนาดเล็กสามารถเข้าหากุ่มเป้าหมายได้ง่าย

ขนาด A6

วัสดุ กระดาษแข็งสามารถกันน้ำได้

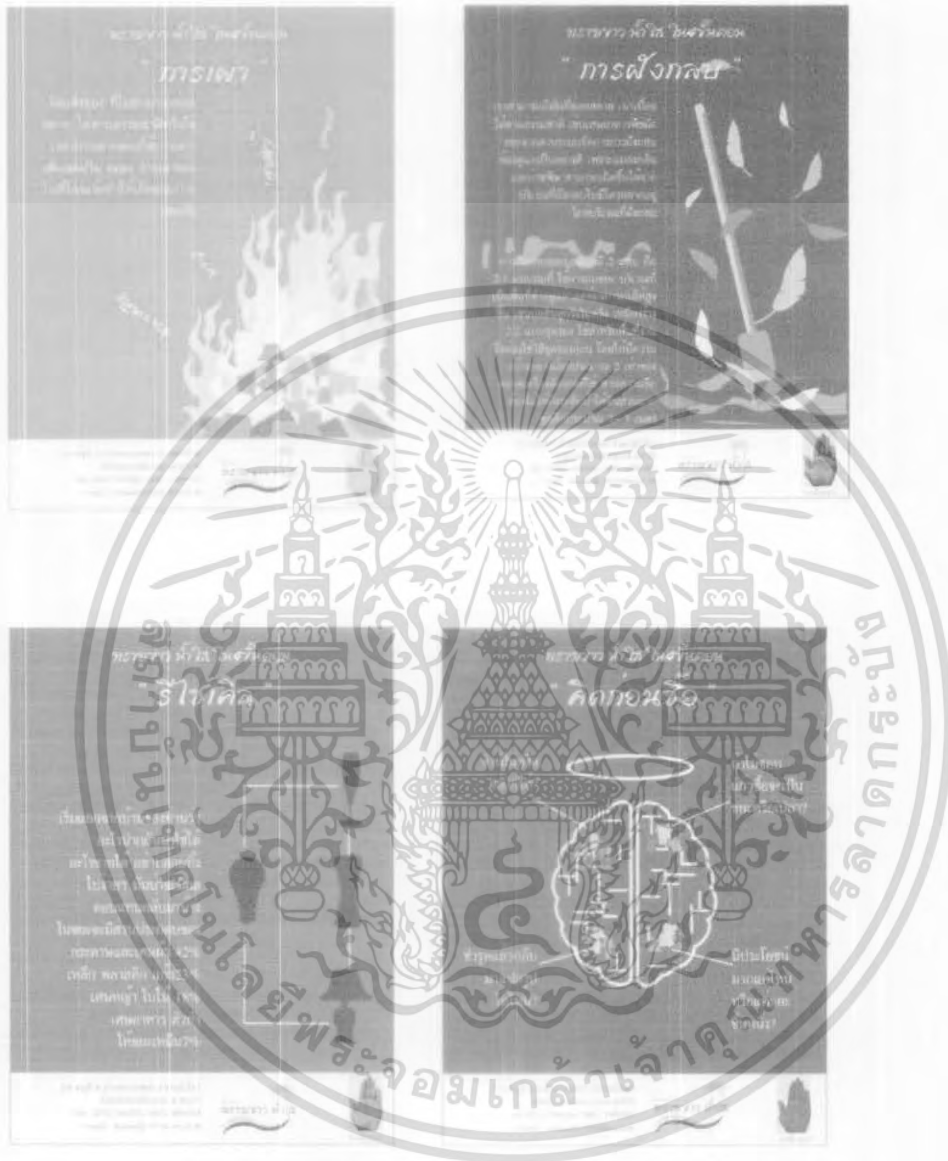
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างของทีระสิคโครงการ

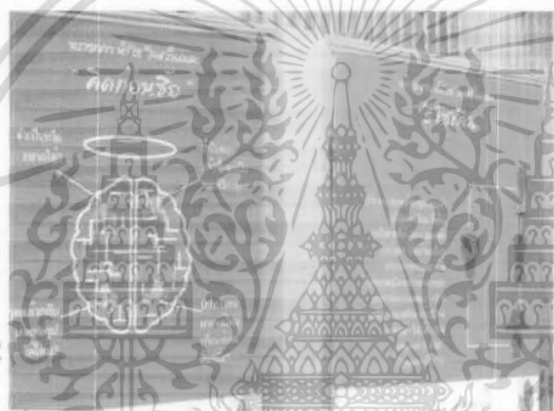
เป็นของที่สามารถใช้งานจริง จะนำออกมาเสนอ หลังการเสนอสื่อที่ให้ให้ความรู้ออกมาแล้วเพื่อเป็นการย้ำกลุ่มเป้าหมายอีก วัตถุประสงค์ การสกรีนสีกันน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.12 สื่อโปสเตอร์ มี 4 แบบ
แต่ละแผ่นจะให้ความรู้ถึงการกำจัดที่ถูกต้องวิธี มีหัวข้อว่า ทราขชาว น้ำใสใน 4 ขั้นตอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.13 ตัวอย่างโปสเตอร์ใช้ในสถานที่จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

1. ในการเลือกหัวข้อ ควรเลือกกลุ่มเป้าหมายให้ดี เพราะจะง่ายต่อการออกแบบ
2. งานที่ออกแบบถ้าที่เป็นกลุ่มเป้าหมายต่ำกว่าที่กำหนดไว้ จะทำให้การส่งสารเข้าใจ

ได้ซ้ำ

3. แบบมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ ควรให้เวลากับการออกแบบให้มาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรหาข้อมูลในการทำโครงการ ให้มีความละเอียดเท่าที่จะหาได้ เพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์
2. ในการออกแบบควรเลือกแนวความคิดหลัก และไม่ควรมีหลายแนวคิด งานออกมาจะ
ไม่เป็นหนึ่งเดียว

บรรณานุกรม

รองศาสตราจารย์ ดร. เสรี วงษ์มณฑา.การโฆษณาเชิงปฏิบัติ.กรุงเทพมหานคร: บริษัทดวง
กมล,2540

พรเพ็ญ รัตนศักดิ์โตถณ.ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานโฆษณา COPY WRITER.
กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2536

ดาวรุ่ง สังกข์ทอง.เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการมูลฝอย.กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศิลปากร,2542 .

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุภาพร เมฆลอย เกิดเมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2526 จบการศึกษาประถมศึกษา จากโรงเรียน กระจุกมณีปลา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายที่ โรงเรียนราชคำริ เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชานิเทศศิลป์ สาขานิเทศศิลป์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้